

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Vnější vztahy a komunikace
Oddělení Informační podpora a knihovna

Finanční a ekonomické Informace

Dokumentační bulletin MF

Přehled dokumentovaných článků,
knih a dalších informačních zdrojů

4/2021

Duben

Finanční a ekonomické

INFORMACE

Dokumentační bulletin MF

Přehled dokumentovaných článků,
knih a dalších informačních zdrojů

Vydavatel:

Ministerstvo financí,
odbor Vnější vztahy a komunikace
Oddělení Informační podpora
a knihovna

IČ 00006947

Technická redakce:

Mgr. J. Machonský

Redakční rada:

Mgr. J. Benda, Ing. Mgr. T. Dudáčková,
Bc. L. Horáčková, Bc. I. Janoušková,
Mgr. Martin Lukeš, Mgr. J. Machonský,
Mgr. Eva Machová, Bc. H. Nováková,
PhDr. L. Tvrďá, Mgr. E. Vaňová

Evid. číslo periodického tisku:

MK ČR E 18634

Identifikační číslo ISSN: 1804-7262

Redakce:

Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257 042 588
e-mail: knihovna@mfcz.cz

Distribuce:

Ministerstvo financí,
odbor Vnější vztahy a komunikace,
odd. Informační podpora a knihovna,
Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257 042 588
e-mail: knihovna@mfcz.cz

Číslo odevzdáno do tisku 30. 4. 2021

Vychází 1x měsíčně, zdarma

Elektronický archiv:

<http://knihovna.mfcz.cz/bulletin.php>
(intranet)

[http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/
sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/
dokumentacni-bulletin](http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/dokumentacni-bulletin) (internet)

Do čísla přispěli:

Ing. Mgr. T. Dudáčková,
Bc. L. Horáčková, Bc. I. Janoušková,
Mgr. Martin Lukeš, Mgr. Eva Machová,
Bc. H. Nováková, PhDr. L. Tvrďá,
Mgr. E. Vaňová

Vážení čtenáři,

předkládáme Vám dubnové číslo dokumentačního bulletinu Finanční a ekonomické INFORMACE. Nabízí obvyklý souhrn nejnovějších odborných článků, knih a jiných informačních zdrojů vztahujících se k problematice Ministerstva financí a jeho resortu.

Rubrika Podrobně k tématu nabízí přehledový článek s názvem „Centrální banky a boj proti klimatickým změnám“. Pandemie covid-19 a její společenské a ekonomické dopady v uplynulých měsících zcela zastínily všechny ostatní problémy naší planety, včetně toho nejpálčivějšího – globální změny klimatu. V odborném tisku se stále více debatuje o možnostech centrálních bank v boji proti klimatickým změnám. Evropská centrální banka se zdá být této politice nakloněna. Americký FED po nástupu Joe Bidena do prezidentské funkce taktéž začíná toto téma reflektovat. V obou institucích ovšem stále převládají spíše konzervativnější bankéři a dle mnohých komentátorů jsou tak jejich kroky méně odvážné než by měly být. Jiní komentátoři vůbec pochybují o tom, zda centrální banky mohou k boji s klimatickými změnami vůbec něčím přispět. A co na to Česká národní banka?

Věříme, že Vás pravidelný přehled nových informačních pramenů zaujme. Rádi Vám zajistíme plné texty článků i požadované knihy.

Mgr. J. Machonský

člen redakční rady

Texty publikované v tomto bulletinu nevyjadřují názor redakce ani nejsou oficiálním stanoviskem Ministerstva financí. Uvedené informace odrážejí aktuální trendy a komentáře v odborné literatuře.

AKTUALITY

Evropská komise v polovině března spustila systém ICS2 na podporu analýzy rizik v oblasti celní bezpečnosti a zabezpečení před příchodem zboží a souvisejících kontrol - tisková zpráva Evropské komise v angličtině: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_21_1134

21. dubna přijala Evropská komise balíček opatření, které mají pomoci zlepšit tok peněz směrem k udržitelným činnostem v EU. Tisková zpráva: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/ip_21_1804

Výroční zpráva ÚOHS: <https://www.uohs.cz/cs/informacni-centrum/tiskove-zpravy/verejna-podpora/3011-vyrocní-zprava-uradu-pro-ochranu-hospodarske-souteze-za-rok-2020.html>

Publikováno na webu MF

Makroekonomická predikce - duben 2021: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/makroekonomika/makroekonomicka-predikce/2021/makroekonomicka-predikce-duben-2021-41494>

Státní rozpočet v kostce – 2021: <https://www.mfcr.cz/cs/o-ministerstvu/vzdelavani/rozpocet-v-kostce/statni-rozpocet-v-kostce-2021-41404>

Monitoring

Pravidelný speciální monitoring za období 1. 4. - 30. 4. 2021 se tentokrát věnuje tématu:

Evidence skutečných majitelů

Byl zpracován z tištěných médií, televize, rozhlasu a internetových serverů a naleznete jej včetně archivu starších monitoringů v sekci Monitoring médií na adrese:

<http://knihovna.mfcr.cz/monitoring.php>

O B S A H

Podrobně k tématu..... 4

Centrální banky a boj proti klimatickým změnám: snaha omezit systémové riziko, varování před politizací centrálních bank a vhodnost různých nástrojů měnové politiky..... 4

Dokumentace českého a zahraničního tisku.....9

Daně.....	9
Ekonomické vědy. Ekonomie	14
Finance. Bankovníctví. Měnový systém	15
Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny.....	20
Obchod. Cla. Mezinárodní finance	23
Podnik a podnikání.....	24
Pojišťovnictví. Sociální péče.....	26
Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství	26
Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé	27
Právo.....	28
Účetnictví	29
Veřejná správa.....	30
Veřejné finance. Rozpočet	31
Zdravotnictví	33
Zemědělství	33
Životní prostředí.....	33
Životní úroveň	34
Ostatní	34

Přehled nových knih..... 37

Centrální banky a boj proti klimatickým změnám: snaha omezit systémové riziko, varování před politizací centrálních bank a vhodnost různých nástrojů měnové politiky

Mgr. Ing. Taťána Dudáčková

Oddělení 7403, Informační podpora a knihovna

Jedním z nejdiskutovanějších témat dnešní doby, které poněkud upozadila pandemie nemoci covid-19, je problematika klimatických změn a boje proti nim. Již delší dobu se v odborných kruzích hovoří o tom, jak by svou činností měly (či vůbec mohly) v boji proti klimatickým změnám přispět centrální banky. Tyto debaty byly v tisku do jisté míry vystřídány články týkajícími se pandemie, jak však bude v tomto příspěvku ukázáno, je toto téma stále velmi relevantní. K otázce, jakou cestu by v ochraně klimatu a boji proti globálnímu oteplování mohly zvolit centrální banky, se vedle Evropské centrální banky (ECB), evropských odborníků a politiků či amerického Fedu, vyjadřují i představitelé České národní banky.

Postoj ECB a jejích představitelů, otázka tržní neutrality při nákupu dluhopisů, přezkum strategie a související ohlasy a názory

O problematice klimatických změn a roli měnové politiky v této oblasti, začala Evropská centrální banka ve větší míře hovořit po nástupu nové prezidentky Christine Lagarde do funkce v roce 2019. Lagarde, která na rozdíl od svého předchůdce Maria Draghiho není původní profesí ekonomka, ale právnička (a později politička), se ve svých projevech ke klimatu (a dalším tématům, jako např. genderové rovnosti), vyjadřuje poměrně často¹. V lednu 2020 Evropská centrální banka oznámila zahájení tzv. *strategy review* – přezkumu strategie, a to vůbec poprvé po šestnácti letech². V rámci přezkumu strategie ECB by měly být přehodnoceny jednotlivé nástroje měnové politiky a jejich efektivita, komunikace instituce a její výsledky. Dále ECB hodlá zjistit, jak případně upravit inflační cíl (v eurozóně se i přes nasazení nekonvenčních nástrojů měnové politiky, jako např. kvantitativního uvolňování, dlouhodobě nedaří splnit stanovený inflační cíl a míra inflace je oproti cíli dlouhodobě příliš nízká). V neposlední řadě se zjišťuje i význam dalších témat (mj. zaměstnanosti či změny klimatu) při naplňování mandátu banky. Dokončení přezkumu se kvůli pandemii o několik měsíců zpozdilo, nyní se očekává zveřejnění výsledků ve druhé polovině letošního roku³.

Proč by se centrální banky vůbec měly problematikou klimatických změn zabývat, přiblížila v únoru loňského roku ve svém dopise *Central banks have a part to play in the fight against climate change*⁴ pro Financial Times členka výkonného výboru německé Bundesbanky Sabine Mauderer. S klimatickými změnami se dle Mauderer pojí finanční rizika. Environmentální problematiku sice již zohledňují některé ratingové agentury, chybí však jednotná metodika a navíc se při ratingu obvykle posuzují spíše krátkodobější dopady rizik, důsledky klimatických změn však budou viditelné až později. Mauderer ve svém projevu nastínila několik možností, jak konkrétně klima v měnové politice zohlednit (např. prostřednictvím zpřísněného vykazování), a dotkla se také otázky tzv. tržní neutrality. Ta v praxi znamená, že centrální banky nemohou prostřednictvím měnové politiky narušit formování cen na trhu. Zda by se Evropská centrální banka stále měla držet při nákupu dluhopisů tržní neutrality, je však velmi kontroverzní otázka, a v průběhu loňského roku o ní diskutovala řada odborníků, mj. samotná Christine Lagarde, prezident německé centrální banky Jens Weidmann či ekonomka a členka výkonné rady ECB Isabel Schnabel.

¹ Viz např. tento článek o tom, čím se Christine Lagarde liší od svých předchůdců a o její komunikaci i přístupu k centrálnímu bankovníctví: Culture shock: Christine Lagarde. *The Economist*. 2020, 437(2020), 65-66. ISSN 0013-0613. Dostupné také komerčně ze systému Proquest.

² ARNOLD, Martin. ECB kicks off policy battle as Christine Lagarde launches strategic review. In: *FT.com* [online]. January 23 2020 [cit. 2021-03-29]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/63404e0e-3dcc-11ea-a01a-bae547046735>.

³ EVROPSKÁ CENTRÁLNÍ BANKA. Přezkum strategie: otázky a odpovědi. *Evropská centrální banka* [online]. © 2021 [cit. 2021-03-29]. Dostupné z: <https://www.ecb.europa.eu/home/search/review/html/questions.cs.html>.

⁴ MAUDERER, Sabine. Central banks have a part to play in the fight against climate change. In: *FT.com* [online]. Feb 27, 2020 [cit. 2021-03-26]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/5b32bef0-57bb-11ea-abe5-8e03987b7b20>.

Projev Sabine Mauderer shrnul a poté okomentoval pro Financial Times v článku *How central banks should think about climate change*⁵ Martin Sandbu. V současné době není podle jeho názoru otázkou, zda by vůbec centrální banky měly klimatické změny v měnové politice zohlednit, ale spíše jak. Nabízejí se dva přístupy: méně radikální, který spočívá v zohlednění negativních externalit spojených s emisemi v analýzách centrálních bank, a přístup radikálnější, kdy centrální banky rizika související se zkráceným oceněním aktiv nejen rozeznávají, ale také se snaží samy aktivně zvrátit. Oba přístupy vycházejí z předpokladu, že tržní ceny aktiv jsou zkrácené a není v nich správně zohledněno riziko spojené s klimatickými změnami. Zastánci méně radikálního přístupu, mezi které patří právě např. Sabine Mauderer, zároveň trvají na principu tržní neutrality. Podle Sandbua by však Evropská centrální banka mohla přikročit i k radikálnějšímu přístupu, ačkoli by šlo o kontroverzní krok. ECB je totiž vedle svého primárního cíle (cenové stability) také zavázána podporovat hospodářskou politiku EU, tj. např. i udržitelný rozvoj či dosažení klimatické neutrality.

Možnost, že by ECB mohla v budoucnu zastávat radikálnější (aktivní) přístup a že by klimatické cíle zohledňovala např. i při nákupu aktiv, připustily v loňském roce jak Christine Lagarde, tak členka výkonné rady ECB Isabel Schnabel. Schnabel konkrétně ve svém projevu *When markets fail – the need for collective action in tackling climate change*⁶ na konci září poukázala na to, že na příkladu pandemie je zřejmé, že velké globální šoky mohou ovlivnit cenovou stabilitu i měnovou politiku a finanční trhy jsou vůči podobným rizikům velmi zranitelné. I přes rostoucí úsilí jsou opatření vedoucí ke zmírnění rizik (mj. finančních) spojených s klimatickými změnami stále nedostatečná. K potlačení klimatických změn je nutná spolupráce různých institucí a subjektů, mimo jiné i Evropské centrální banky, a čím později začne být problém řešen, tím vyšší budou náklady. Problémem je, že trhy správně neoceňují ani nežádoucí aktivity znečišťující životní prostředí, ani příslušná protiopatření. Schnabel dále přímo uvedla: „*V situaci, kdy dochází k selhání na trhu, nemusí být tržní neutralita vhodným měřítkem pro centrální banku, když ani sám trh není schopn dosáhnout efektivního výsledku*“. Schnabel tímto výrokem tedy připustila možnost odklonu od principu tržní neutrality. S postojem Isabel Schnabel posléze vyjádřila souhlas i Christine Lagarde⁷.

Ne všichni odborníci však s podobnými plány souhlasí. Možnost, že by Evropská centrální banka měla sledovat klimatické cíle, se nelíbí mj. části německých politiků ze strany CDU, kteří stejně jako prezident německé centrální banky Jens Weidmann trvají na politické nezávislosti Evropské centrální banky i dodržování principu tržní neutrality. Jak Weidmann, tak vybraní představitelé CDU, se obávají politizace ECB a varují před tím, aby se Evropská centrální banka pouštěla do (podle jejich názoru) průmyslové politiky. Např. Wolfgang Steiger, generální sekretář hospodářské rady CDU, uvedl, že ochrana klimatu je politickým úkolem, který není v mandátu ECB a měl by být spíše v rukou volených představitelů. V opačném případě by v budoucnu hrozilo, že by se činnost ECB musela podřizovat stále novým a novým politickým cílům.⁸

Jens Weidmann ve svém příspěvku *Bundesbank chief: how central banks should address climate change*⁹ pro Financial Times v listopadu uvedl, že vypořádání se s klimatickými změnami je dnešní největší výzvou, centrální banky nevyjímaje. Úkolem centrálních bank by mělo být zajistit, aby finanční instituce patřičným způsobem zohlednily riziko spojené s klimatickými změnami při svém řízení rizik.

⁵ SANDBU, Martin. How central banks should think about climate change. In: *FT.com* [online]. March 5 2020 [cit. 2021-03-29]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/1eacda7e-fbd1-11e9-a354-36acbbb0d9b6>.

⁶ SCHNABEL, Isabel. When markets fail – the need for collective action in tackling climate change. In: *European Sustainable Finance Summit*. Frankfurt am Main, 28 September 2020. Dostupné také online z: https://www.ecb.europa.eu/press/key/date/2020/html/ecb.sp200928_1~268b0b672f.en.html.

⁷ ARNOLD, Martin. ECB to consider using climate change risk to steer bond purchases, says Layen. In: *FT.com* [online]. October 14 2020 [cit. 2021-03-29]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/f5f34021-795f-47a2-aade-72eb5f455e09>.

⁸ DROST, Frank Matthias. CDU-Wirtschaftsrat: die EZB soll sich nicht auch noch um den Klimaschutz kümmern. In: *Handelsblatt.com* [online]. 05.08.2020 [cit. 2021-03-29]. Dostupné z: <https://www.handelsblatt.com/finanzen/geldpolitik/geldpolitik-cdu-wirtschaftsrat-die-ezb-soll-sich-nicht-auch-noch-um-den-klimaschutz-kuemmern/26067362.html?ticket=ST-2067042-0Jr2B3Fe3X1OuxmJkCti-ap2>.

⁹ WEIDMANN, Jens. Bundesbank chief: how central banks should address climate change. In: *FT.com* [online]. November 19 2020 [cit. 2021-03-29]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/ed270eb2-e5f9-4a2a-8987-41df4eb67418>.

V praxi by např. centrální banky měly nakupovat dluhopisy pouze od těch emitentů, kteří o rizicích správně informují, popř. by měly být brány v úvahu ratingy pouze od agentur, které zohledňují finanční rizika spojená s klimatickými změnami. Otázka oceňování emisí a podpora či penalizace určitých odvětví, však není a nemá být úlohou Eurosystemu. Jeho primárním cílem je cenová stabilita. V současné situaci a krizi spojené s pandemií by ECB měla udržovat úrokové sazby na nízké úrovni, a to i prostřednictvím nákupu aktiv. Aby toto opatření správně fungovalo, musí být spíše široce založené, což zajišťuje právě tržní neutralita a související skladba portfolia cenných papírů. Je chybou, že volení politici, kteří se zavázali k cílům Pařížské klimatické dohody, nejsou schopni nalézt společnou politickou vůli ke konkrétním krokům, to však neznamená, že by tento nedostatek politické vůle měly zastoupit centrální banky. Podle Weidmanna mají sice centrální banky v rukou mocné nástroje, to však neznamená, že disponují „kouzelnou hůlkou“ a jsou schopny zachránit planetu.

Další Weidmannovy argumenty, proč nepoužívat nákupy aktiv ECB jako nástroj klimatické politiky, pak uvádí článek *Bundesbank-Präsident warnt vor 'grüner' Geldpolitik*¹⁰ deníku Handelsblatt. Weidmann varuje před konfliktem různých cílů – primárním cílem ECB je, jak již bylo zmíněno, zajišťování cenové stability. Jedním z používaných nástrojů je v současné době i program nákupu aktiv. V budoucnu ale existuje možnost, že dojde ke zvýšení inflace a nákupy aktiv již nebudou nutné. Kdyby se nákupy aktiv začaly používat i k dosahování klimatických cílů, pokračovaly by pak, i když by to z pohledu cíle cenové stability již nebylo nutné. Podobnému konfliktu cílů by se ECB měla dle Weidmanna vyhnout.

O tom, jaké nástroje se Evropské centrální bance v boji se změnami klimatu nabízejí, diskutoval v příspěvku *The ECB needs to do more to "green" its monetary policy*¹¹ Jens van't Klooster. Problematickým aspektem programu nákupu aktiv korporátního sektoru (CSPP) je totiž skutečnost, že na financování prostřednictvím dluhopisů jsou více závislé firmy, jejichž činnost je spojena s vysokým objemem emisí (těžba fosilních paliv či výroba automobilů). Nabídka tzv. zelených dluhopisů (green bonds) je na trhu omezená, navíc se objevuje jev zvaný „greenwashing“, kdy si některé firmy prostřednictvím ekologických aktivit snaží spíše vylepšit svůj obraz, aniž by se vůči životnímu prostředí chovaly skutečně odpovědně. Podle autora by mohly být nyní pro ECB vhodným řešením tzv. dlouhodobé repo operace (targeted long-term repo operations, TLTROs), což je nástroj, prostřednictvím kterého se Evropská centrální banka již několik let snaží podpořit poskytování úvěrů komerčními bankami. V praxi ECB vyplácí bankám určitý podíl z půjček, které tyto banky udělí. Až dosud při TLTRO hledisko ochrany životního prostředí posuzováno nebylo, podle autora by se ale nabízelo využít novou taxonomii pro udržitelné investice¹², která byla v EU představena v loňském roce. TLTRO jsou vhodným nástrojem pro svou dlouhodobost a umožňují zároveň provázat měnovou politiku s druhým mandátem ECB (podpora hospodářské politiky). V neposlední řadě jsou dlouhodobé operace schopné odstranit nedostatky ve zkresleném určování cen na trhu. Překážkou by však mohlo být mj. to, že povinnost informovat o souladu s taxonomií budou mít pouze banky a podniky kótované na burze, a to až od roku 2022.

Otázkou je však také, do jaké míry mohou centrální banky vůbec ovlivnit změny v klimatické oblasti, když jejich vliv na reálnou ekonomiku dlouhodobě klesá. Tímto tématem se zabýval Dario Perkins v příspěvku *Central banks' influence on economies is diminishing*¹³. Podle autora je zřejmé, že klimatické změny mohou být spojeny s výraznými makroekonomickými dopady, je však sporné, zda lze tyto dopady zmírnit prostřednictvím nákupu aktiv a není ani jasné, jak propojit inflační cíle s globálním oteplováním. Vliv měnových stimulů na podniky i spotřebitele totiž dlouhodobě slábne. Předpokládalo se, že nízké úrokové sazby podpoří investice a motivují veřejnost, aby přesunula svoje výdaje v čase a utrácela nyní, dochází však k tomu, že podíl statků, na jejichž nákupy měla měnová politika největší vliv (vozidla, nemovitosti, domácí spotřebiče), vzhledem k HDP v rozvinutých zemích klesá. Úrokové

¹⁰ MAISCH, Michael a MALLIEN, Jan. Bundesbank-Präsident warnt vor 'grüner' Geldpolitik. In: *Handelsblatt.com* [online]. 20.11.2020 [cit. 2021-03-29]. Dostupné z: <https://www.handelsblatt.com/finanzen/geldpolitik/european-banking-congress-bundesbank-praesident-warnt-vor-gruener-geldpolitik/26643938.html>.

¹¹ KLOOSTER, Jens van't. The ECB needs to do more to "green" its monetary policy. In: *FT.com* [online]. October 26 2020 [cit. 2021-03-29]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/d26da66f-ba6b-4877-b89f-dc0df46bf4f>.

¹² EVROPSKÁ KOMISE. EU taxonomy for sustainable activities. *European Commission* [online]. 03/07/2020 [cit. 2021-03-29]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/sustainable-finance/eu-taxonomy-sustainable-activities_en.

¹³ PERKINS, Dario. Central banks' influence on economies is diminishing. In: *FT.com* [online]. February 17 2020 [cit. 2021-03-29]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/843af018-4c23-11ea-95a0-43d18ec715f5>.

sazby se navíc pohybují na nízké úrovni již dlouho a zdá se, že se poptávka již nasýtila a spotřebitelé již nepotřebují např. další automobily. Ačkoli tedy centrální banky stále mohou ovlivnit dění na finančních trzích, nedokážou nás podle autora ochránit před veškerými šoky, na což poukázala i pandemie nemoci covid-19.

Podobného názoru je i Frank Wiebe, který ve svém komentáři *Die Europäische Zentralbank sollte weniger über Klimaschutz reden*¹⁴ upozorňuje na riziko, že Evropská centrální banka vzbudí přílišná očekávání, která vzhledem k jejím omezeným pravomocím v oblasti ochrany klimatu nemusí být naplněna a ECB si pouze poškodí pověst. ECB by neměla být zcela nečinná (měla by např. klimatické hledisko vzít potaz při nákupu dluhopisů, až budou stanovena vhodná kritéria), téma ochrany klimatu by však nemělo být ústředním bodem její komunikace.

Za jednu ze tří výzev pro Evropskou centrální banku a rok 2021 považuje problematiku klimatických změn ekonom Reza Moghadan v příspěvku *The ingredients of ECB success will be boldness and clarity*¹⁵. Další výzvu pak představuje chronicky nízká inflace spolu s dostupností nástrojů, kterými by chronicky nízkou inflaci bylo možné zvrátit. Všechna tato témata patří mezi dlouhodobá, jsou však klíčová pro investory a všechna pravděpodobně budou součástí diskutovaného přezkumu strategie. Z pohledu inflačního cíle se nabízí inspirace americkou centrální bankou, která v loňském roce stanovila inflační cíl jako průměrný, z nástrojů bude pravděpodobně předmětem přezkumu možnost zavedení digitálního eura. Dále bude muset ECB nejspíše zahrnout riziko vyplývající z klimatických změn do své činnosti, tj. bude je muset zohlednit při zátěžových testech či kapitálových požadavcích. K tomu, aby ECB v této dekádě (ne pouze v roce 2021) uspěla, budou podle autora určité změny nutné.

Postoj amerického Fedu

Postoj americké centrální banky Fed vůči ochraně klimatu se začal více měnit po nástupu nového prezidenta Joa Bidena do funkce. V prosinci loňského roku se tak Fed například připojil ke konsorciu centrálních bank, které podporují cíle Pařížské dohody o změně klimatu¹⁶. Požadavek na zahrnutí klimatických změn do systémových rizik vyslovili však již dříve také vybraní američtí investoři¹⁷. V září 2020 dále vydala Komise pro obchodování s komoditními futures (Commodity Futures Trading Commission) obsáhlou zprávu¹⁸, ve které upozornila na hrozby spojené s dopady klimatických změn na finanční systém. Jednalo se o vůbec první zprávu americké vládní instituce, která se tímto tématem zabývala. Ze závěrů vyplynulo, že finanční trhy zatím nevzaly zcela v úvahu rizika fyzických škod, ke kterým v důsledku klimatických změn dochází, ani náklady spojené s přechodem na nízkoemisní energetický systém. Navrženo bylo několik změn, mj. i reformy derivátového trhu (na trhu s futures se ve velkém obchoduje s fosilními palivy)¹⁹. Ve druhé polovině března letošního roku Fed oznámil vytvoření speciálního výboru pro finanční stabilitu v souvislosti se změnami klimatu (Financial Stability Climate Committee, FSCC)²⁰.

¹⁴ WIEBE, Frank. Die Europäische Zentralbank sollte weniger über Klimaschutz reden. In: *Handelsblatt.com* [online]. 21.10.2020 [cit. 2021-03-29]. Dostupné z: <https://www.handelsblatt.com/meinung/kommentare/kommentar-die-europaeische-zentralbank-sollte-weniger-ueber-klimaschutz-reden/26290990.html>.

¹⁵ MOGHADAM, Reza. The ingredients of ECB success will be boldness and clarity. In: *FT.com* [online]. December 23 2020 [cit. 2021-03-29]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/2190afb2-3666-4416-895d-1ab22e290b3f>.

¹⁶ ARNOLD, Martin. Fed joins central bankers backing Paris climate goals. In: *FT.com* [online]. December 15 2020 [cit. 2021-03-29]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/008a12d2-7736-4db0-af9c-e063a0bcd7a>.

¹⁷ VINCENT, Matthew. Big US investors urge regulators to treat climate as systemic risk. In: *FT.com* [online]. July 21 2020 [cit. 2021-03-29]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/806a9b0b-38e9-423d-b6e0-e90a1efba32e>.

¹⁸ Plný text zprávy více viz: CLIMATE-RELATED MARKET RISK SUBCOMMITTEE. *Managing Climate Risk in the U.S. Financial System* [online]. Washington, D.C.: U.S. Commodity Futures Trading Commission, Market Risk Advisory Committee, 2020 [cit. 2021-03-29]. ISBN 978-0-578-74841-2. Dostupné z: <https://www.cftc.gov/sites/default/files/2020-09/9-9-20%20Report%20of%20the%20Subcommittee%20on%20Climate-Related%20Market%20Risk%20-%20Managing%20Climate%20Risk%20in%20the%20U.S.%20Financial%20System%20for%20posting.pdf>.

¹⁹ MEYER, Gregory. CFTC panel red-flags climate change risk to financial system. In: *FT.com* [online]. September 9 2020 [cit. 2021-03-29]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/e6ad62f2-a9f3-4aec-b359-b662a07f5d01>.

²⁰ BRAINARD, Lael. Financial Stability Implications of Climate Change. In: *"Transform Tomorrow Today" Ceres 2021 Conference*. Boston, March 23, 2021. Dostupné také online z: <https://www.federalreserve.gov/newsevents/speech/brainard20210323a.htm>.

Postoj představitelů České národní banky

Z rozhovorů s vybranými členy bankovní rady České národní banky jsou zřejmě spíše skeptičtější postoje k zohledňování změn klimatu centrálními bankami. Např. viceguvernér ČNB Marek Mora pro *Frankfurter Allgemeine Zeitung* uvedl, že úkolem centrálních bankéřů není záchrana klimatu: centrální banky k tomu nemají mandát a klimatické změny jsou pouze jedním ze systémových rizik (např. vedle demografického vývoje či globalizace). Mora se dále obává politizace centrálních bank i vzniku „zelených bublin“²¹. Opatrný byl ve starším rozhovoru pro týdeník *Ekonom* i guvernér ČNB Jiří Rusnok²². Aleš Michl v únoru loňského roku (tj. ještě před propuknutím pandemie) uvažoval o navýšení investic do zelených dluhopisů kvůli jejich vyššímu výnosu²³.

Jak vyplývá z výše předložených příspěvků a komentářů, zohledňování klimatických změn v činnosti centrálních bank zůstává stále poněkud kontroverzním tématem, a to i na úrovni Evropské centrální banky, což odráží i aktuální dění. Ačkoli je Evropská centrální banka nakloněná tomu se klimatem zabývat, pro radikálnější krok (zohlednit klimatické změny při nákupu aktiv) podpora v současné době mezi členy Rady guvernérů spíše chybí²⁴. V současné době probíhají tzv. klimatické zátěžové testy, při kterých ECB posuzuje odolnost firem a finančních institucí vůči rizikům vyplývajícím z možných budoucích klimatických změn²⁵. Jak ale bylo naznačeno, alespoň na úrovni ECB je otázka, zda by se centrální banka měla podílet na boji s klimatickými změnami, poněkud širší a týká se i omezení a vhodnosti různých nástrojů měnové politiky. O dalším směřování měnové politiky ECB pak také více napoví výsledek přezkumu strategie.

²¹ MORA, Marek a MIHM, Andreas. Finger weg von der Klimapolitik. *Frankfurter Allgemeine Zeitung*. 24. 3. 2021, s. 25. ISSN 0174-4909. Dostupné také online z: <https://www.cnb.cz/en/public/media-service/interviews-articles/Finger-weg-von-der-Klimapolitik-in-German-language/>. V češtině také dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/verejnost/servis-pro-media/autorske-clanky-rozhovory-s-predstaviteli-cnb/Ruce-pryc-od-klimaticke-politiky/>.

²² RUSNOK, Jiří a NĚMEC, Jan. Euro trvalou prosperitu nezajistí. *Ekonom*. 16. 1. 2020, s. 20. ISSN 1210-0714. Dostupné také online z: <https://www.cnb.cz/cs/verejnost/servis-pro-media/autorske-clanky-rozhovory-s-predstaviteli-cnb/Novorocni-rozhovor-guvernera-J.-Rusnoka-pro-Ekonom>.

²³ MICHL, Aleš a VAVROŇ, Jiří. Peníze musíme rychle vytáhnout z trezorů a rozpožehovat. *Právo*. 12. 2. 2020, s. 14. ISSN 1211-2119. Dostupné také online z: <https://www.cnb.cz/cs/verejnost/servis-pro-media/autorske-clanky-rozhovory-s-predstaviteli-cnb/Penize-musime-rychle-vytahnout-z-trezoru-a-rozpožehovat>.

²⁴ ARNOLD, Martin. ECB set to disappoint campaigners on climate change. In: *FT.com* [online]. February 21 2021 [cit. 2021-03-29]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/ef64a281-4184-4141-a283-26f12134f322>.

²⁵ DE GUINDOS, Luis. Shining a light on climate risks: the ECB's economy-wide climate stress test. In: *European Central Bank* [online]. 18 March 2021 [cit. 2021-03-29]. Dostupné z: <https://www.ecb.europa.eu/press/blog/date/2021/html/ecb.blog210318~3bbc68ffc5.en.html>.

Daně

Daniel Simon Schaebs, Katja Hessel, Wilfried Bernhardt

Agenda für die Steuerverwaltung in Deutschland : „Digitales FA 2030“

Agenda daňové správy v Německu „digitální finanční úřad 2030“

Der Betrieb, Jg. 74, (2021) Nr. 9, S. 412-422

Německá daňová správa je zejména z historických důvodů koncipována decentralizovaně, což má za následek relativně pomalé tempo aktuálně probíhající digitální transformace. V Německu totiž existuje celkem 17 daňových správ, které by měly dle nového zákona o modernizaci systému zjišťování skutečností zakládajících daňovou povinnost postupovat podle plně automatizovaného zdaňovacího mechanismu. Autoři analyzují míru digitalizace a inovací v Německu s ohledem na celoevropský kontext, hodnotí dosavadní spolupráci daňových správ a navrhují v procesu transformace zvýšit míru centralizace, aby mohl vzniknout harmonizovaný systém správy daní na úrovni spolkových zemí. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M10.

Athanasios Anastasiou, Charalampos Kalligosfyris and Eleni Kalamara

An analysis of the efficiency of tax administrations of 26 European countries in 2017

Analýza efektivnosti daňových správ v 26 evropských zemích v roce 2017

Bulletin for international taxation, Vol. 75, (2021) No. 2, p. 67-83

Autoři hodnotí efektivnost daňových správ ve 26 evropských zemích. Nejprve jsou krátce shrnuty předchozí výzkumy na toto téma, následně je předložen teoretický vhled do měření výkonnosti veřejných správ a poté jsou již předloženy výsledky. Hodnoceny byly různé oblasti, mj.: struktura daňových příjmů, výběr daní (včetně elektronického výběru), přístup k informacím třetích stran pro daňové účely, vymáhání, aj. Ve výzkumu byla zahrnuta i Česká republika. Výsledky jsou prezentovány v přehledných grafech. - Poznámky.

Mário H. Martini, Ronald Russo, and Yevhenii Pankov

An analysis of the Russian tax monitoring programme in light of the OECD concept of Cooperative Tax Compliance and the experience of other countries

Analýza ruského programu sledování daní s ohledem na koncept součinnosti při dodržování daňových povinností OECD a na zkušenosti dalších zemí

European taxation, Vol. 61, (2021) No. 1, p. 29-40

Autoři posuzují podobnosti a rozdíly mezi přístupem daňového monitorování („tax monitoring“) v Rusku a přístupem uplatňovaným programy součinnosti při dodržování daňových povinností (cooperative tax compliance) navržených OECD a zavedených v mnoha zemích. Podrobněji charakterizují jednotlivé přístupy a vlastnosti ruského daňového monitorování jako jednu z forem daňové kontroly, které funguje od r. 2012. Docházejí k závěru, že ruský systém daňového monitorování zavedl mnoho funkcí přijatých v jiných státech a je v souladu s přístupem součinnosti při dodržování daňových povinností OECD. - Poznámky.

Giuseppe Francesco Patti

Articles 10 and 11 of the OECD Model and the commentaries on the OECD Model (2017) : when clarifications raise further doubts

Články 10 a 11 vzorové smlouvy OECD a komentáře ke vzorové smlouvě OECD z r. 2017 : když vysvětlení vnáší další pochybnosti

Bulletin for international taxation, Vol. 75, (2021) No. 1, p. 32-42

Autor se zabývá úpravami komentářů ke vzorové smlouvě OECD z r. 2017, které měly blíže objasnit aplikaci článků 10 a 11 vzorové smlouvy, místo toho však vnesly do problematiky další nejasnosti. Záměrem OECD bylo vysvětlit, jak aplikovat daňové smlouvy v případě rozdělování dividend či výplat úroků u tzv. řetězových transakcí za specifických podmínek. V článku je i s pomocí konkrétních příkladů uvedeno, k jakým změnám došlo v úpravách daných článků vzorové smlouvy z r. 2014 a v úpravách komentářů v r. 2017 a jaké problémy a nejasnosti tím vznikly. - Poznámky.

Jan Pavel, Jana Tepperová

ATP identification using balance of payments data : case of the Czech Republic [elektronický zdroj]
Identifikace agresivního daňového plánování s využitím údajů z platební bilance : příklad České republiky

Prague economic papers, Vol. 30 (2021), No. 1, p. 3-19

Nadměrná daňová optimalizace je jevem, kdy se podniky snaží zneužívat nesouladu mezi různými daňovými systémy, popř. smlouvami o zamezení dvojího zdanění, s cílem snížit celkovou daňovou povinnost. Nejvýznamnější způsoby, prostřednictvím kterých se podniky k daňové optimalizaci uchylují, se posléze promítají do platební bilance (dochází k přesouvání toků peněz mezi jednotlivými zeměmi). Autoři se v článku zabývají tímto jevem na příkladu České republiky - zjišťují, do jaké míry lze vybrané metody nadměrné daňové optimalizace sledovat v platební bilanci ČR. Je zjištěno, že platby za poradenství a licenční poplatky (royalties) proudí většinou do států s nízkým korporátním zdaněním, což může znamenat existenci nežádoucího jevu "přesouvání zisků" (profit shifting). - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2021/03/Prague_Economic_Papers_1_2021_s.3-19.pdf

Katrin Dorn

Drittes-Corona-Steuerhilfegesetz, Sofortabschreibung für digitale Wirtschaftsgüter und Verlängerung der Steuererklärungsfristen in Beratungsfällen : weitere Änderungen der Steuergesetze anlässlich der Corona-Pandemie

Třetí zákon o daňové podpoře v dobách koronavirové krize, okamžité odpisy digitálních aktiv a prodloužení lhůt pro daňové přiznání v doporučených případech : další změny daňových zákonů v souvislosti s koronavirovou pandemií

Der Betrieb, Jg. 74, (2021) Nr. 9, S. 410-412

Němečtí zákonodárci učinili další krok ve snaze čelit následkům koronavirové pandemie, a to konkrétně návrhem již třetího zákona o daňové podpoře. Dne 19.1.2021 se navíc konala schůzka předsedů vlád, na níž bylo rozhodnuto o zavedení speciálních odpisů pro některá digitální aktiva. Spolková rada nadto oznámila, že v určitých případech bude možné prodloužení lhůty pro podání daňového přiznání, což ulehčí situaci celé řadě ekonomických subjektů. Největší změnou ovšem pravděpodobně bude skutečnost, že snížená daňová sazba ve výši 7 % pro restaurace a cateringové služby bude prodloužena až do 31.12.2022. Autorka podrobně popisuje obsah nové daňové legislativy a zaměřuje se zejména na zavedení speciálních odpisů pro digitální aktiva. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M9.

Craig West

Emerging treaty policies in Africa : evidence from the African Tax Administration Forum models
Formující se smluvní politika v Africe : zjištění ze vzorových smluv Afrického fóra pro správu daní

Bulletin for international taxation, Vol. 75, (2021) No. 1, p. 11-30

Africké země jsou postupně čím dál aktivnější při uzavírání smluv o zamezení dvojího zdanění i při formulování mezinárodní daňové politiky. Autor v souvislosti s tím posuzuje africké vzorové smlouvy o zamezení dvojího zdanění z r. 2016 a 2019 (African Tax Administration Forum Models, ATAF) - snaží se zjistit, zda jde o svébytné smlouvy, a nebo zda jsou tyto smlouvy pouhou "hybridní verzí" vzorových smluv OECD a OSN (OECD Model, UN Model). Dále autor zkoumá postoj afrických států k vzorové smlouvě OECD z r. 2017 a k tzv. mnohostrannému nástroji (multilateral instrument, MLI). - Poznámky.

Ulrich Prinz

Ertragsteuergrundlagen mehrstufiger PersGes. : Bestandsaufnahme aus Beratersicht
Základy daně z příjmů u víceúrovňové osobní společnosti : popis stavu z pohledu konzultanta

Der Betrieb, Jg. 74, (2021) Nr. 8, S. 358-365

Víceúrovňové osobní společnosti jsou v rámci střední společenské třídy v Německu široce rozšířené. V úvodu textu je prostor věnován důležitým právně-daňovým aspektům, které se k tomuto typu společností váží, včetně celého procesu jejich zdaňování. Následně se autor soustředí na problematiku transakcí a restrukturalizace a upozorňuje na potřebné reformy. Z článku vyplývá, že víceúrovňové osobní společnosti stále čelí relativně vysoké míře právní nejistoty, a to navzdory svému relativně širokému rozšíření. Autor v tomto kontextu navíc tvůrcům legislativy doporučuje, aby při současných debatách o modernizaci podnikového zdaňování nezapomněli brát v úvahu i zájmy víceúrovňových podnikatelských společností, a zároveň přichází s vlastním návrhem reformy. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M9.

Carsten Volkery

Großbritannien leitet die Steuerwende ein

Velká Británie zavádí daňové změny

Handelsblatt, Jg. 2021, Nr. 44 (4.3.2021), S. 12-13

Britský ministr financí Rishi Sunak představil soubor opatření ke konsolidaci britských veřejných financí, stížených dopady koronavirové pandemie a brexitu. Jedná se zejména o zvýšení sazby korporátní daně platné od r. 2023, založení nové infrastrukturní banky v Leedsu se základním kapitálem 12 miliard liber jako náhradu za Evropskou investiční banku a další balíček kompenzací.

Martin Děrgel

Koordinační výbor k obchodnímu majetku OSVČ uplatňující paušální výdaje

Účetnictví, Sv. 2021, č. 3, s. 28-37

Autor v článku představuje závěry expertních diskuzí na téma obchodního majetku OSVČ a daňových důsledků vyplývajících z uplatňování tzv. výdajového paušálu. Nejprve jsou definovány základní pojmy: majetek OSVČ pro účely daně z příjmů, obchodní majetek pro účely DPH a paušální výdaje OSVČ. Dále jsou shrnuty závěry koordinačních výborů, na jejichž půdě bylo řešeno těchto pět konkrétních témat: prodej majetku používaného pro podnikání; související výdaje k ostatním příjmům dle § 10 ZPD při prodeji majetku; pronájem majetku používaného pro samostatnou činnost zdaňovanou dle § 7 ZDP; odpisování majetku po přechodu na skutečné výdaje; opětovné zařazení hmotného majetku do osobního majetku podle ZDP.

Alena Kohoutková

Pár poznámek k mezinárodní spolupráci berních správ

Finanční, daňový a účetní bulletin, Sv. 29, (2021) č. 1, s. 10-18

Příspěvek shrnuje základní legislativní zdroje pravidel pro mezinárodní spolupráci správců daní včetně jejich vývoje. Věnuje se mezinárodní spolupráci upravené ve smlouvách o zamezení dvojímu zdanění včetně Mnohostranné úmluvy o implementaci opatření k boji proti snižování daňového základu a přesouvání zisků ve vztahu k daňovým smlouvám, Úmluvy o vzájemné správní pomoci v daňových záležitostech a Vzorové dohody o výměně informací v daňových záležitostech (TIEAs). Dále charakterizuje spolupráci daňových správ v rámci EU, jednotlivé směrnice a nařízení upravující danou oblast a podrobněji se věnuje zákonu č. 164/2013 Sb., o mezinárodní spolupráci při správě daní. Návazně popisuje vývoj právní úpravy spolupráce v oblasti daní prostřednictvím evropských směrnic DAC – DAC 6 (Directive on administrative cooperation) a jejich transpozici do českého práva. - Poznámky.

Václav Benda

Podávání daňových tvrzení v oblasti DPH v roce 2021

Finanční, daňový a účetní bulletin, Sv. 29, (2021) č. 1, s. 33-37

Článek nejprve shrnuje obecná pravidla pro podávání daňových tvrzení podle daňového řádu a aktuálně platná pravidla pro povinná elektronická podání podle zákona o DPH. Dále jsou vysvětleny praktické dopady formulářové vyhlášky č. 457/2020 Sb., která nabyla účinnosti 1.1.2021. V příloze této vyhlášky jsou uvedeny vzory formulářových podání. Poté autor přibližuje specifická pravidla pro podávání daňových tvrzení k DPH, a to daňových přiznání i kontrolních a souhrnných hlášení, stanovená v zákoně o DPH. -- Viz také příspěvek v DHK č. 4/2021, s. 30-36.

By Felix J. Bierbrauer, Pierre C. Boyer, and Andreas Peichl

Politically feasible reforms of nonlinear tax systems

Politicky proveditelné reformy nelineárních daňových systémů

The American Economic Review, Vol. 111, (2021) No. 1, p. 153-191

Autoři se v článku zabývají reformami nelineárních systémů daně z příjmů z pohledu politické ekonomie. Je předložena teorie politicky proveditelné daňové reformy, která spočívá v tom, že změna daňového břemene je tzv. monotónní funkcí příjmu. Aby reforma byla politicky akceptována, musí být podporována zaměstnancem pobírajícím mzdový medián. Teorie je ověřena na datech z daňových reforem v USA. - Poznámky.

Anna-Maria Anderwald

Rising inequality in western tax systems : Austria as an example of the transformation from income-based taxation to consumption-based taxation

Zvyšující se nerovnosti v západních daňových systémech : Rakousko jako příklad přechodu ze systému založeného na zdanění příjmů na systém založený na zdanění spotřeby

Bulletin for international taxation, Vol. 75, (2021) No. 2, p. 58-66

Rakousko postupně přechází, podobně jako většina jiných vyspělých zemí, na daňový systém založený na zdanění spotřeby. V podmínkách globalizace a ve stále více digitalizovaném světě je vymáhání daňové povinnosti u zdanění příjmů čím dál obtížnější. I se zdaněním spotřeby jsou však spojena negativa v podobě rostoucího daňového břemene nejméně majetných skupin obyvatel. V článku jsou uvedeny argumenty ve prospěch zdanění spotřeby (nástroj, jak se vyrovnat s daňovou konkurencí, vzestup konzumní společnosti) a na příkladu Rakouska je popsáno rostoucí využití DPH a spotřebních daní v daňovém systému oproti zdanění příjmů, včetně souvisejících dopadů. - Poznámky.

Enrique Sánchez de Castro Martín-Luengo

Spanish Supreme Court limits the use of dynamic interpretation of tax treaties

Španělský Nejvyšší soud omezuje použití dynamické interpretace daňových smluv

Bulletin for international taxation, Vol. 75, (2021) No. 1, p. 2-9

Španělský Nejvyšší soud vydal v r. 2020 dvě rozhodnutí, která se vztahují k interpretaci smluv o zamezení dvojího zdanění v souvislosti s aktualizací vzorové smlouvy OECD. Součástí rozhodnutí je definice stálé provozovny (permanent establishment) a klauzule o skutečném vlastnictví (beneficial ownership) ve vztahu k daňové smlouvě mezi Švýcarskem a Španělskem z r. 1966 (Spain-Switzerland Income and Capital Tax Treaty). Konkrétně soud analyzoval, jak úpravy definic daných pojmů v novějších verzích vzorové smlouvy OECD mohly ovlivnit interpretaci smlouvy mezi Španělskem a Švýcarskem. Autor v článku popisuje celou problematiku a vysvětluje související soudní rozhodnutí. Vyjadřuje se také ke vhodnosti používání dynamické interpretace daňových smluv. - Poznámky.

Lenka Heřmánková

Stav a vývoj daňových a celních příjmů k 31.12.2020

Clo-douane, Sv. 55, (2021) č. 1, s. 8-9

Zůstatky na účtech celní správy k 31.12.2020. Celkové zůstatky; spotřební daně, DPH a clo z dovozu; vnitrostátní spotřební daně vybrané celní správou. Dělená správa.

Jinyan Li

The legal challenges of creating a global tax regime with the OECD Pillar One Blueprint

Právní výzvy spojené s vytvořením celosvětového daňového režimu v souvislosti s dokumentem „OECD Pillar One Blueprint“

Bulletin for international taxation, Vol. 75, (2021) No. 2, p. 84-93

V říjnu 2020 představila Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj nový dokument "Tax Challenges Arising from Digitalisation - Report on Pillar One Blueprint", ve kterém je obsažena první část tzv. dvoupilířového principu zdanění. Dvoupilířový princip by měl řešit problémy při výběru daní, které vznikají v souvislosti s digitalizací ekonomik a agresivní daňovou optimalizací. Autorka v článku posuzuje právní výzvy spojené s prvním z pilířů, který se týká digitalizace a který mění práva jednotlivých zemí danit zisky. - Poznámky. -- K tématu viz i článek „International Tax Dispute Resolution in Light of Pillar One: New Challenges and Opportunities“ na s. 94-107.

Gert Müller-Gatermann

Überfällige Strukturereformen bei den direkten Steuern

Zpožděné strukturální reformy přímých daní

Finanz-Rundschau, Jg. 103, (2021) Nr. 2, S. 72-75

Autor ve svém příspěvku upozorňuje na nutnost strukturálních daňových reforem, jejichž řešení je neustále posouváno, podle jeho názoru částečně i z politických důvodů. Do popředí staví skutečnost, že ačkoliv v Německu provedené daňové reformy v posledních měsících pomohly stabilizovat ekonomický výkon země zasažené koronavirovou pandemií, nejedná se o udržitelný stav. Dosavadní úvahy v sobě totiž nezahrnují budoucí výzvy, jako jsou např. digitalizace, budování infrastruktury, výzkum a vývoj,

jimž bude německá ekonomika nucena čelit. Navrhuje tedy přizpůsobit německé daňové právo mezinárodním standardům a zejména ho výrazně zjednodušit. Změny by se měly týkat hlavně jednotného systému danění podniků, systému započítávání ztrát či sazby daně z příjmu. - Poznámky.

James Politi, Chris Giles, Sam Fleming

US clears path to global deal on taxing big tech groups

Spojené státy otvírají cestu ke zdanění velkých technologických společností

Financial Times, Vol. 2021, No. 40643 (27.2.2021), p. 1

Americká ministryně financí Janet Yellen mění podmínky amerických technologických firem v oblasti jejich mezinárodního zdanění. Zrušení Trumpova protekcionistického opatření odblokovalo debatu o digitální dani ve skupině G20. Jednání se bude zabývat dvěma stěžejními oblastmi: daňovými otázkami digitalizace a digitálního prostředí a globální digitální daně.

Gerhard Kraft, Nicolas Schürkötter

„Tax Transparency“ im Lichte des BEPS-Projekts : die richtige Balance zwischen staatlichem Informationsinteresse und übermäßigen Compliance-Kosten?

„Daňová transparentnost“ ve světle projektu BEPS : správná rovnováha mezi zájmem státu o informace a nadměrnými náklady na dodržování předpisů?

Der Betrieb, Jg. 74, (2021) Nr. 10, S. 474-480

Článek se věnuje směrnici BEPS (Base Erosion and Profit Shifting), která vznikla pod záštitou OECD s cílem bojovat proti daňovým únikům prostřednictvím akčního plánu sestávajícího z celkem 15 bodů. Jeho hlavním cílem je předcházet daňovým podvodům a obnovit důvěru v mezinárodní systém zdaňování. Autoři se zaměřují konkrétně na body 12 a 13 akčního plánu, jejichž prostřednictvím by se státy měly snažit o výrazné rozšíření daňové transparentnosti. V úvodu zasazuje pojem tax transparency do kontextu mezinárodního daňového práva a věnuje se rovněž iniciativě BEPS obecně. Posléze analyzuje situaci v Německu, zmiňuje základní zdroje informací o tamním daňovém řízení a shrnuje systém mezistátní výměny informací, včetně tzv. country-by-country reportingu. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M9.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi

Sv. 2021, č. 6

Brexit a jeho dopad na daň z příjmů v roce 2021 (s. 1-3); Interpretace NÚR I-42 vztahující se ke kursovým rozdílům - 1.díl (s. 4-6); Účtování o stravenkovém paušálu - dotazy a odpovědi (s. 7).

DPH aktuálně : novinky z legislativy a praxe pro plátce DPH

Sv. 2021, č. 5

Podávání souhrnného hlášení (s. 1-4); Problematika DPH v neziskové sféře u registrovaných plátců - 4. část (s. 4 -7); Nákup zboží podle § 90 ZDPH - dotazy a odpovědi (s. 8).

DPH aktuálně : novinky z legislativy a praxe pro plátce DPH

Sv. 2021, č. 6

Časté chyby u sazeb DPH (s. 1-4); Problematika DPH v neziskové sféře u registrovaných plátců - 5. část (s. 4-7); Úroky z půjček v priznání k DPH - dotazy a odpovědi (s. 8); DPH a fakturace vedlejších nákladů - dotazy a odpovědi (s. 8).

Finanční, daňový a účetní bulletin

Sv. 29, (2021) č. 1

Novely zákona o daních z příjmů ve vztahu k dani z příjmů fyzických osob přijaté v roce 2020 (s. 2-9); Pár poznámek o mezinárodní spolupráci berních správ (s. 10-18); Dopady zvýšení minimální mzdy do zákona o daních z příjmů od 1.1.2021 (s. 19-20); Priznání k dani z příjmů právnických osob za zdaňovací období započatá v roce 2020 (s. 21-28); Oddělená evidence výdajů (nákladů), které lze zahrnout do odpočtu na podporu výzkumu a vývoje (s. 29-32); Podávání daňových tvrzení v oblasti DPH v roce 2021 (s. 33-37); Sociální pojištění v roce 2021 (s. 44-47); Judikatura – zneužití práva a převažující účel transakce, povinnost správce daně zjistit podstatu a smysl transakcí, úskalí dobíhání lhůt do krajních mezí, tržní cena v podvodných řetězcích (s. 51-52).

Účetnictví v praxi**Sv. 25, (2021) č. 3**

Zrušení superhrubé mzdy od ledna 2021 - 609/2020 Sb. (s. 4-7); Příjmy fyzických osob z nájmu a jejich zdanění (s. 8-12); Nákupy z EU z pohledu DPH (s. 13-18); DPH u tuzemských obchodních operací (1) (s. 19-22); Inventarizace majetku a závazků (s. 23-30); Poskytnuté zálohy vedené v cizí měně aneb interpretace NÚR I-43 (s. 31-38).

Ekonomické vědy. Ekonomie

By Brian Baugh, Itzhak Ben-David, Hoonsuk Park, and Jonathan A. Parker

Asymmetric consumption smoothing**Asymetrické vyrovnávání spotřeby**

The American Economic Review, Vol. 111, (2021) No. 1, p. 192-230

Autoři se v článku zabývají spotřebním chováním domácností v situaci, kdy domácnosti očekávají peněžní výdaje nebo naopak příjmy. V souladu s většinou teorií bylo potvrzeno, že v době, kdy domácnosti očekávají příjmy (např. daňovou vratku), dochází ke zvýšení spotřeby. V případě očekávání výdajů však oproti převažujícím teoriím domácnosti svou spotřebu neomezují. Chování domácností lze vysvětlit tzv. modelem mentálního účetnictví. K výzkumu byla použita data z daňových přiznání k dani z příjmu z USA. - Poznámky.

By Jesse Perla, Christopher Tonetti, and Michael E. Waugh

Equilibrium technology diffusion, trade, and growth**Rovnovážná míra šíření technologií, zahraničního obchodu a hospodářského růstu**

The American Economic Review, Vol. 111, (2021) No. 1, p. 73-128

Autoři se zabývají otevřeností v oblasti zahraničního obchodu a jejím vlivem na hospodářský růst - snaží se zjistit, jak otevřenost ovlivňuje produktivitu firem a jak změna produktivity dopadá na hospodářský růst a blahobyt. Je použit model, ve kterém mají firmy na výběr mezi výrobou za použití stávající technologie a přijetím nové technologie, která je již používána podniky v domácí zemi (aby byly podniky i nadále konkurenceschopné a ziskové, jsou nuceny nové technologie přijmout). Je zjištěn pozitivní vliv otevřenosti v oblasti zahraničního obchodu na ziskovost i rychlost přijímání nových technologií a hospodářský růst. - Poznámky.

For goodness' sake**Pro dobro věci**

The Economist, Vol. 438, (2021) No. 9237, p. 62

V nedávné době vyšly dvě knihy, jejichž autoři (zároveň bývalí vrcholní představitelé Bank of England, Mark Carney a Minouche Shafik) řeší, že v ekonomikách vysoce orientovaných na maximalizaci zisku dochází k upřednostňování sobeckých zájmů jednotlivců, což v konečném důsledku tyto ekonomiky poškozují (činí je méně odolnými i prosperujícími). Ekonomka Minouche Shafik toto téma spojuje také s otázkou důvěry, institucí a fungováním celé společnosti. Článek přibližuje myšlenky obou knih, odkazuje na dílo Adama Smitha, o němž se oba autoři opírají a uvádí, jak se téma morálky v souvislosti s děním na trzích dostalo postupně mimo hledáček mainstreamové ekonomie. Oba odborníci se obávají, že upřednostňování zájmů trhů může vést k neschopnosti se vypořádat s různými krizemi.

By Thomas Winberry

Lumpy investment, business cycles, and stimulus policy**Skokové investice, hospodářské cykly a stimulační politika**

The American Economic Review, Vol. 111, (2021) No. 1, p. 364-396

Agregátní investice jsou jednou z nejvíce volatilních složek HDP v průběhu hospodářského cyklu, kdy pokles HDP v průběhu recese je z velké části dán právě poklesem investic. Výkyvy agregátních investic jsou dané tzv. extenzivní marží (extensive margin) a intenzivní marží (intensive margin). Extenzivní marže vypovídá o změnách v počtu firem, které se pouštějí do investičních projektů; intenzivní marže pak vyjadřuje změny velikosti investičních projektů. Autor se v článku zabývá souvislostmi mezi investičním chováním firem, hospodářskými cykly a úrokovými sazbami. Zdůrazňuje, že pro pochopení agregátní investiční dynamiky, která souvisí s výkyvy HDP v průběhu hospodářského cyklu, je

podstatná i extenzivní marže (většina DSGE modelů pracuje s intenzivní marží) - agregátní investice reagují více na šoky v době expanze, než v době recese. Podstatné je zároveň zohlednit dynamiku reálných úrokových sazeb. - Poznámky.

Steven G. Medema

The Coase theorem at sixty

Coasův teorém po šedesáti letech

The Journal of economic literature, Vol. 58, (2020) No. 4, p. 1045-1128

Tzv. Coasův teorém, formulovaný ekonomem Ronaldem Coasem (pozdějším nositelem Nobelovy ceny za ekonomii), oslavil 60 let od svého vzniku. Coasův teorém se týká externalit (činností, které mají nezamýšlené dopady na jiné subjekty), vlastnických práv a dosažení optimálního řešení za určitých podmínek. V článku je připomenut původ teorému, jeho použití v různých oblastech dalšími ekonomy a dále jsou představeny různé nejasnosti a kritiky této teorie. V závěru je nastíněno, jak Coasův teorém nejlépe používat do budoucna. - Poznámky.

Finance. Bankovníctví. Měnový systém

Jens Ehrhardt ; rozhovor vedl Ingo Narat

"Die größte Blase aller Zeiten"

„Největší bublina všech dob“

Handelsblatt, Jg. 2021, Nr. 43 (3.3.2021), S. 30-31

Rozhovor s Jensem Ehrhardtem, investičním manažerem a předním představitelem společnosti DJE Kapital. Věnuje se otázce inflace, kryptoměn, vlivu konjunkturního balíčku administrativy prezidenta J. Bidena, roli zlata v mezinárodním měnovém kontextu a současným trendům na burzách. Zde zmiňuje vliv konjunkturních balíčků a pandemie na zvýšení zájmu malých investorů, který však dle jeho názoru tvoří bublinu, danou převážně spekulativní motivací hromadných transakcí.

Adam Posen ; rozhovor vedli Frank Wiebe, Jan Mallien

"Instabilität im Herzen der Euro-Zone"

“Nestabilita v srdci eurozóny”

Handelsblatt, Jg. 2021, Nr. 37 (23.2.2021), S. 32

Shrnutí rozhovoru s Adamem Posenem, prezidentem Peterson Institute for International Economics. Týká se především situace eurozóny, společných evropských dluhopisů, roztržičnosti evropského trhu s obligacemi, vlivu postupu Fedu na evropskou finanční politiku a otevírá otázku inflace. Nachází také paralelu mezi Japonskou centrální bankou a Evropskou centrální bankou, kdy obě instituce neurčují pouze krátkodobou hlavní úrokovou sazbu, ale kontrolují celou úrokovou křivku, což dává zejména ECB “čistou” možnost koordinace monetární a finanční politiky.

Aysel Amir, Korhan K. Gokmenoglu

Analyzing the role of government efficiency on financial development for OECD countries

[elektronický zdroj]

Analýza vlivu efektivnosti veřejné správy na finanční rozvoj v zemích OECD

Národohospodářský obzor, Vol. 20 (2020), No. 4, p. 445-469

Autoři analyzují vliv efektivnosti ve veřejné správě a úrovně korupce na finanční rozvoj ve 31 zemích OECD v letech 2002-2015. Finanční rozvoj je definován jako „rozvoj velikosti, stability a efektivnosti finančního sektoru a zlepšování dostupnosti finančních nástrojů uvnitř finančního systému“. K výzkumu byly použity ekonometrické postupy. Závěry potvrzují významný vliv efektivnosti veřejné správy na finanční rozvoj. Formulována jsou také doporučení, jak finanční rozvoj posílit (zlepšit kvalitu institucí, snížit korupci potlačením neformální ekonomiky, aj.). - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.2478/reuecp-2020-0022>

Ayhan Orhan, Vahit Ferhan Benli, Rui Alexandre Castanho

Assessing the systemic risk between American and European financial systems [elektronický zdroj]

Posouzení systémového rizika u amerického a evropského finančního systému

Prague economic papers, Vol. 29 (2020), No. 6, p. 649-671

Autoři v článku hodnotí a porovnávají systémové riziko amerického a evropského finančního systému v letech 2004-2014 prostřednictvím metody CoVaR. Docházejí k závěru, že v USA nejvíce k systémovému riziku přispívá sektor pojišťovnictví a v eurozóně oblast finančních služeb. Dále je zjištěno, že nejvíce ztrátový sektor nemusí nutně znamenat nejvyšší systémové riziko. Metoda VaR je k určení systémového rizika méně vhodná než CoVaR. - Poznámky. Plný text dostupný z: [http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2021/03/Prague Economic Papers 6 2020 s.649-671.pdf](http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2021/03/Prague_Economic_Papers_6_2020_s.649-671.pdf)

A. Cünnen, A. Rezmer, U. Sommer, F. Wiebe

Börsenrisiko Zinsanstieg

Burzovní riziko v podobě růstu úrokové míry

Handelsblatt, Jg. 2021, Nr. 39 (25.2.2021), S. 1, 4-5

Bližší k riziku zvyšování úrokových měr v USA. Riziko inflace a vysokého státního dluhu může dále zvyšovat renditu amerických státních dluhopisů, ačkoli jejich kurz klesá. Rostoucí úroky snižují atraktivitu akcií jako investice, což může mít za následek výkyvy, až krach. Článek bodově shrnuje příčiny, hlavní rizika a možné další scénáře vývoje současného stavu. Hovoří o tzv. "racionální bublině", situaci, kdy akciové kurzy razantně vzrostly díky kvantitativnímu uvolňování, státním programům podpory a vyššímu zájmu malých investorů.

Jeremy C. Stein

Can policy tame the credit cycle?

Může politika zmírnit úvěrový cyklus?

IMF Economic Review, Vol. 69, (2021) No. 1, p. 5-22

Článek shrnuje hlavní výzkumné závěry týkající se zásadních empirických faktů o úvěrových cyklech. Autor následně tato zjištění interpretuje a snaží se je definovat na základě teoretických mechanismů, které jsou s daty nejvíce konzistentní. V závěru si pokládá otázku, zda a případně jakým způsobem (monetárními a regulatorními nástroji) mohou být zmírněny fluktuace reálné aktivity způsobené úvěry. V tomto kontextu proto autor pokládá za podstatné věnovat se problematice úvěrových šoků, které ve své analýze rozebírá. Nesdílí názor mnoha jiných odborníků a domnívá se, že by se řešení úvěrových cyklů nemělo zakládat pouze na regulatorních opatřeních. Prostor by měl být podle něj věnován také nástrojům monetární politiky. - Poznámky.

Senanu Kwasi Klutse

Competitiveness in the European consolidated banking sector after the 2008 financial crises

[elektronický zdroj]

Tržní struktura evropského konsolidovaného bankovního sektoru po finanční krizi v r. 2008

Národohospodářský obzor, Vol. 20 (2020), No. 4, p. 431-444

Autor v článku analyzuje tržní strukturu na bankovním trhu v EU v období po finanční krizi, která propukla v r. 2008. Zjišťuje, že bankovní trh vykazuje znaky monopolistické konkurence. Pět zemí (Velká Británie, Francie, Německo, Španělsko, Itálie) ovládalo 70 % aktiv konsolidovaného bankovního sektoru. Dále byly zjištěny různé skutečnosti týkající se ziskovosti a příjmů daných bank. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.2478/revecp-2020-0021>

Dušan Staniek

Cross-currency basis spread and its impact on corporate lending rates in the Czech banking sector

[elektronický zdroj]

Tzv. meziměnové bazické rozpětí a jeho dopad na korporátní výpůjční sazby v českém bankovním sektoru

Prague economic papers, Vol. 29 (2020), No. 6, p. 688-709

Autor se zabývá transmisním mechanismem měnové politiky v České republice. Konkrétně zkoumá, jak se změna úrokových sazeb promítne do výpůjčních sazeb u půjček korporátnímu sektoru. Vliv na fungování transmisního mechanismu mají stále častěji sazby u tzv. meziměnových produktů (swapů) vzhledem k jejich nižší rizikové prémii a uspokojivé likviditě. Výsledky potvrzují většinu novějších

studií - po finanční krizi v letech 2007-2008 je transmisní mechanismus slabší, stále je však dostatečně silný a uspokojivý. Tzv. meziměnová báze (cross-currency basis, CCB) se promítá do výpůjčních sazeb českých bank pouze přibližně z 50 %. - Poznámky. Plný text dostupný z: [http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2021/03/Prague Economic Papers 6 2020 s.688-709.pdf](http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2021/03/Prague_Economic_Papers_6_2020_s.688-709.pdf)

J. Blume, M. Brüggmann, A. Dörner, F. Holtermann, M. Müller, F. Wiebe

Der Bitcoin spaltet die Finanzwelt

Bitcoin rozděluje svět financí

Handelsblatt, Jg. 2021, Nr. 42 (2.3.2021), S. 28-30

Shrnutí výhod a rizik nejpobulárnější kryptoměny bitcoin, rozbor jeho použitelnosti a využití jako investiční měny a srovnání se zlatem. Přehledně je popsána korelace kurzu bitcoinu, zlata a vybraných ekonomických indikátorů a indexů (především S&P 500). Článek tak do značné míry vyvrací tezi označující bitcoin za zlato mladé generace, zejména kvůli jeho nesrovnatelně vyšší volatilitě. Pozornost je také věnována právnímu prostředí, v němž bitcoin funguje, s důrazem na německý prostor.

Muhammad Yasir, A. Özlem Önder

Dynamic herding behaviour in the US stock market [elektronický zdroj]

Dynamické stádní chování na americkém akciovém trhu

Prague economic papers, Vol. 30 (2021), No. 1, p. 115-130

Tzv. stádní chování (herding behaviour) představuje jednu z anomálií na finančních trzích. Spočívá v tom, že se investoři během investování řídí chováním jiných investorů. Stádní chování poté vede ke vzniku odchylek v cenách aktiv od jejich skutečných hodnot. Autoři v článku zkoumají stádní chování na americkém akciovém trhu v letech 2006-2017 prostřednictvím různých metod a modelů. Lineární model nenaznačuje, že by ke stádnímu chování docházelo, dva další použité modely však na přítomnost jevu poukazují. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.18267/j.pep.760>

Olaf Storbeck, Martin Arnold, Sylvia Pfeifer, Kaye Wiggins, Stephen Morris

ECB banking watchdog quizzes lenders over Greensill exposure

Bankovní dozor ECB zjišťuje podrobnosti o dopadu insolvence Greensillu

Financial Times, Vol. 2021, No. 40650 (8.3.2021), p. 2

Auditní orgány Evropské centrální banky zjišťují dopad podfinancovaného Greensillu na evropské banky. Společnost Greensill Capital se ocitla na hranici insolvence, když Credit Suisse přerušila řetězec finančních zdrojů o objemu 10 miliard eur, a německý BaFin zmrazil jeho brémskou banku a podal trestní oznámení kvůli manipulaci výkazů. Greensill, část širší londýnské skupiny bank, pode BaFinu vážněji neohroží evropský bankovní sektor.

Martin Arnold, Joshua Oliver

ECB to step up pace of bond buying in bid to keep eurozone recovery on track

ECB zvýší tempo nákupu dluhopisů, aby udržela tempo zotavení eurozóny

Financial Times, Vol. 2021, No. 40654 (12.3.2021), p. 1

ECB oznámila zvýšení tempa implementace programu PEPP pro druhé čtvrtletí r. 2021. V reakci na oznámení vzrostla poptávka po německých a italských dluhopisech s desetiletou splatností. Evropská centrální banka v rámci programu PEPP disponuje prostředky, které jí umožňují nákup dluhopisů tempem 25 miliard eur měsíčně do konce r. 2021. Dosavadní zpomalení tempa nákupu bylo zdůvodněno prezidentkou ECB Christine Lagardeovou rizikem předčasného zhoršení podmínek na finančních trzích, což by bylo proti původnímu záměru nákupu dluhopisů.

EZB will Anstieg der Renditen dämpfen

ECB utlumí růst rendit

Handelsblatt, Jg. 2021, Nr. 40 (26.2.2021), S. 43

Německá pobočka Evropské centrální banky oznámila připravenost zamezit silnému nárůstu rendit na kapitálovém trhu. Důvodem je situace v USA, kde rendita zejména dluhopisů stoupá, a hrozí tak zpomalení hospodářského zotavení, i nárůst rentity německých spolkových dluhopisů z -0,6 % na začátku r. 2021 na -0,26 %. Ačkoli má Německo dostatek finančního manévrovacího prostoru, německé státní dluhopisy, potažmo jejich výnosy, jsou základem úroků států eurozóny. Ekonom ECB Philip Lane hovoří o nákupech dluhopisů ECB jako o flexibilním prostředku regulace financí, aby byla udržena přijatelná inflační míra.

Aysa Ipek Erdogan

Factors affecting collateralized borrowing by SMEs : evidence from emerging markets

[elektronický zdroj]

Faktory ovlivňující zajištěné úvěry u malých a středních podniků : poznatky z trhů rozvojových zemí

Prague economic papers, Vol. 29 (2020), No. 6, p. 729-749

Autorka se v článku zabývá půjčkami malých a středních podniků v 9 rozvíjejících se zemích (Čína, Indie, Rusko, Mexiko, Turecko, Chile, Kolumbie, Peru, Filipíny). Zjišťuje, do jaké míry podniky využívají tzv. zajištěné úvěry (collateralized loans). Identifikovány jsou rozdíly mj. z hlediska stáří podniku, charakteru vstupů používaných při výrobě či velikosti půjčky. - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2021/03/Prague_Economic_Papers_6_2020_s.729-749.pdf

By Mauricio Ulate

Going negative at the zero lower bound : the effects of negative nominal interest rates

Přechod k záporným sazbám na nulové hranici úrokových sazeb : účinky negativních nominálních úrokových sazeb

The American Economic Review, Vol. 111, (2021) No. 1, p. 1-40

Jedním z nekonvenčních opatření měnové politiky, ke kterým se některé centrální banky uchýlily po tzv. Velké recesi, je aplikace záporných nominálních úrokových sazeb. Objevují se diskuze o tom, do jaké míry jsou záporné úrokové sazby vůbec účinné - na jedné straně mohou ekonomiku stimulovat prostřednictvím snížení sazeb u úvěrů poskytovaných komerčními bankami, na straně druhé však mohou ohrozit ziskovost bank. Autor v článku posuzuje účinky záporných úrokových sazeb v DSGE modelu, přičemž dochází k závěru, že měnová politika, která počítá se zápornými sazbami, je ve srovnání s používáním kladných úrokových sazeb méně účinná (účinnost měnové politiky je v takovém případě pouze 60-90 % oproti normálu). - Poznámky.

Robert Smith

Greensill crisis lifts lid on danger and controversy in supply chain finance

Krise Greensillu vrhá světlo na nebezpečí a kontroverzi ve financování dodavatelských řetězců

Financial Times, Vol. 2021, No. 40646 (3.3.2021), p. 8

Shrnutí příčiny insolvence společnosti Greensill v souvislosti s praktikou financování dodavatelských řetězců, tedy financování obchodních toků mezi odběratelem a dodavatelem. Greensill tuto roli zastával buď prostřednictvím své banky v Brémách, nebo „sbalením“ pohledávek do investic dluhopisového typu u Credit Suisse. Zisk vznikal z role prostředníka mezi společností a investorem. Kontroverze spočívá v podstatě úkonu: prostředník reálně dluží finanční instituci, v účetnictví však tyto položky nefigurují jako dluh. Článek stručně rekapituluje dráhu Greensillu a shrnuje možný dopad na klienty. -- K tématu viz také s. 1.

Saskia Littmann, Frank Doll

Hier ist mein Bitcoin

Zde je můj bitcoin

WirtschaftsWoche, Jg. 2021, Nr. 7, S. 76-80

Zatímco šéf Tesly Elon Musk zvyšuje cenu bitcoinů na rekordně vysokou úroveň, tisíce lidí jsou zoufalí - zapomněli své kódy a již nemohou získat své digitální peníze. Sedmdesát miliard dolarů se zdá být ztraceno. Záchranáři dat však slibují pomoc.

Jan Mallien

Höhere Renditen stützen den US-Dollar

Vyšší rendity podporují kurz dolaru

Handelsblatt, Jg. 2021, Nr. 39 (25.2.2021), S. 35

Dlouhodobý výhled na stabilitu amerického dolaru, formulovaný Stephenem Roachem, bývalým hlavním ekonomem banky Morgan Stanley. Dolar v současnosti posílil vůči euru a dosáhl hranice 1,2 dolaru za euro, což je dáno především tzv. „post-Corona boomem“, nicméně tento efekt postupně vyprchá, ačkoli jeho kurz mohou podržet výkyvy rendit. Výnosy desetiletých státních dluhopisů vzrostly z necelého 1 % v prosinci na 1,4 % ke konci února, což je způsobeno především velkorysým konjunkturním balíčkem Bidenovy administrativy v rozsahu 1,9 bilionu dolarů. Tento efekt vydrží do poloviny r. 2022, kdy rendity začnou opět klesat. Ačkoli dolar dlouhodobě i aktuálně

těží z pozice světové rezervní i investiční měny, v přepočtu na paritu kupní síly jeho kurz vychází na 1,4 USD/€, čili je tendenčně nadhodnocený. -- Viz také článek v HB č. 41/2021 (1.3.2021), s. 34.

Many hats

Na mnoha židlích

The Economist, Vol. 438, (2021) No. 9236, p. 66

O tom, jak se v průběhu historie mění role centrálních bank i jejich cíle a jaké okolnosti k tomu vedou. V posledních dekadách byla ve vyspělých zemích uplatňována nezávislost centrálních bank, která těmto institucím umožňovala lépe naplňovat cíl cenové stability. Po světové finanční krizi v předchozí dekádě se však vztahy mezi centrálními bankami a státy komplikují. Banky ve velkém nakupovaly státní dluhopisy, zároveň se nedařilo obnovit požadovanou míru inflace a centrální banky začaly volat po nutnosti fiskálních stimulů. Nyní se hovoří o tom, že by centrální banky mohly při své činnosti zohledňovat mj. environmentální udržitelnost, v hledáčku jsou však i další témata (např. ceny nemovitostí či nerovnosti ve společnosti). Otázkou ovšem je, nakolik je přesouvání pravomocí v politicky nepopulárních oblastech na měnové instituce s nevolenými představiteli žádoucí.

Over the great wall : China's financial opening

Přes Velkou čínskou zeď' : otvírání Číny ve finanční oblasti

The Economist, Vol. 438, (2021) No. 9237, p. 55-57

Shrnutí současných trendů ve finanční oblasti a v bankovníctví v Číně. Ještě před pěti lety kvetlo v Číně stínové bankovníctví (oficiální banky nebyly schopné uspokojit potřeby rychle rostoucí ekonomiky) a akciový trh a trh s dluhopisy nebyl dostatečně rozvinutý. Poté se však stínové banky dostaly do hledáčku dohledových institucí a oficiálním institucím se otevřely nové možnosti. Dochází zároveň k otevírání se světu. Rozsáhlý je především trh s komoditními futures. Vliv státu však stále zůstává značný. -- K Číně a také jejímu přístupu vůči Hongkongu viz i články na s. 7 a 14-16.

Frank Doll, Saskia Littmann, Hauke Reimer, Niklas Hoyer, Anton Riedl, Heike Schwerdtfeger

Plötzlich erwachsen : Bitcoin

Nečekaně vyrostl : bitcoin

WirtschaftsWoche, Jg. 2021, Nr. 5, S. 78-82

Stále více velkých investorů sází na bitcoin a zvyšuje jeho cenu. Kryptoměna již není hráčskou investicí, ale slouží k ochraně před inflací. Investoři si kladou sedm důležitých otázek: Jak si mohu koupit bitcoin? Kdo řídí cenu? Bude cenová rally pokračovat? Jak mohu sázet na pokles bitcoinu? Jak mohu ukládat bitcoiny? Jaké jsou alternativy? Musím platit daň ze zisku?

Regression to the memes

Zpět k memům

The Economist, Vol. 438, (2021) No. 9234, p. 62

V souvislosti s kauzou ohledně investování do firmy Gamestop a diskuzní platformy Reddit je v článku rozebrán koncept tzv. sociálních (společenských) financí (social finance). Koncept "social finance" vychází z toho, že přenos informací ve společnosti ovlivňuje vývoj na trhu. Stejně jako např. u tzv. behaviorálních financí se předpokládá, že lidé (investoři) se ve skutečnosti nechovají vždy racionálně. V článku jsou krátce komentovány závěry nových studií z této oblasti. Studie mj. zjišťovaly, z jakého důvodu lidé při investování sledují investiční strategie jiných investorů. Dále článek upozorňuje na to, že v souvislosti se "social finance" vyvstávají i nové otázky pro regulační a dohledové instituce, jako např. jak jednoduché má být investování pro úplné nováčky či jak zohlednit při regulaci vliv influencerů.

Spactacular : capital-raising on Wall Street

Působivé : získávání kapitálu na Wall Street

The Economist, Vol. 438, (2021) No. 9233, p. 8-9

V průběhu uplynulých 12 měsíců došlo ve Spojených státech k výraznému vzestupu zájmu o tzv. SPACs, tzv. „zvláštní účelové společnosti pro akvizice“ (special purpose acquisition vehicles). Trend se přelévá i do Evropy. Jedná se o společnosti založené za účelem usnadnění přístupu na burzu a získání kapitálu. V praxi dochází k převzetí (akvizici) firmy tzv. schránkovou společností kótovanou na burze (SPACs). Firma, která prošla akvizicí, se díky SPACs dostane na burzu, aniž by sama musela absolvovat náročný proces IPO (initial public offering). Objevují se však i stinné stránky: se SPACs je spojené riziko bublin

a podmínky SPACs jsou někdy velmi nevýhodné – žádoucí by proto byla minimálně vyšší ostražitost investorů. I přesto však mohou být tyto společnosti vítanou příležitostí. -- Viz i další příspěvky na s. 55-57.

The fragile four

Křehká čtyřka

The Economist, Vol. 438, (2021) No. 9235, p. 68

O otřesech na finančních trzích v rozvojových zemích, ke kterým může dojít v reakci na vývoj americké ekonomiky. V r. 2013 došlo po projevu tehdejšího předsedy rady guvernérů Fed Bena Bernankeho o ústupu od kvantitativního uvolňování k růstu úrokových sazeb u amerických vládních dluhopisů (Treasuries), což způsobilo otřes v Indonésii, která byla jako jedna ze zemí tzv. "křehké pětky" zranitelná vůči dění na amerických trzích. Všechny státy „křehké pětky“ (kromě Indonésie také Brazílie, Turecko, Indie a Jihoafrická republika) se potýkaly s inflačními tlaky, nadhodnoceným měnovým kurzem a výrazným deficitem běžného účtu. Hrozí v r. 2021 podobná situace, jako před osmi lety? Soudě podle vývoje ekonomik „křehké pětky“ v r. 2013 by se zdálo, že nikoli. V dnešní době jsou však zdroje zranitelnosti zřejmě jiné a některé z rozvojových zemí se nacházejí v téměř patové situaci, kdy se určitým rizikem stává i atraktivita země v očích zahraničních investorů.

Andreas Kröner, Jakob Blume

Zeitenwende im Anleihehandel

Konec starých časů na trhu s dluhopisy

Handelsblatt, Jg. 2021, Nr. 44 (4.3.2021), S. 28-29

V uplynulém roce se trh s dluhopisy posunul z tradičnějších prostředků do digitální sféry. Nezanedbatelný vliv zde má přesun obchodníků na homeoffice, a tedy k jinému technologickému zázemí. Od začátku r. 2019 vzrostl podíl digitálně provedených transakcí dluhopisů amerických firem z 21 % na nynějších 38 %, v případě obchodu s dluhopisy s vysokým výnosem se objem digitálních transakcí zdvojnásobil na 26 %. Do převážně digitálního prostředí se přesunula i London Stock Exchange. Dalším faktorem, podporujícím transakce přes digitální platformy, je postoj bank, které od finanční krize v r. 2008 v rámci redukce rizik omezily proprietární obchodování, a snížily tak v důsledku likviditu na trhu s dluhopisy.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Bankovníctví : odborný časopis pro praktickou činnost bank

Sv. 29, (2021) č. 3

EIB podpořila v roce 2020 v České republice investice v celkovém objemu 1,4 miliardy eur (s. 7); Digitalizace jako příležitost pro rekvalifikaci (s. 10-12); Home office v pojišťovnách bude novým standardem (s. 13-15); Výchova mladé generace finančního sektoru není jednoduchá (s. 22-23); Zkoušky ČNB? Někde bonus, jinde přítěž (s. 26-27); Jaké poučení přinese kauza GameStop (s. 30-31); Změny v AML a daních aneb co nového v regulaci (s. 37); Brexit nahrál New Yorku, Frankfurtu či Paříži i asijským finančním centrům (s. 42-43).

Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny

Chris Giles

Biden stimulus will boost global recovery from Covid, says OECD

Podle OECD pomůže Bidenův konjunkturální balíček celosvětovému zotavení z koronakrizy

Financial Times, Vol. 2021, No. 40652 (10.3.2021), p. 1

Podle analýzy OECD přispěje Bidenův konjunkturální balíček ve výši 1,9 bilionu dolarů k celosvětovému růstu o cca 1 % v letošním roce. Celkově tak dosáhne globální růst HDP výše 5,6 %, což je 1,4% nárůst oproti prosincové predikci. Balíček má za cíl mj. zahájit období vyššího růstu a příliš nízké inflace. Evropa vlivem balíčku zaznamená 0,5% růst, odhad OECD pro růst HDP v USA byl upraven z prosincových 3,2 % na 6,5 %.

Klára Čermáková, Pavel Procházka, Lucie Kureková, Jiří Rotschedl
Do institutions influence economic growth? [elektronický zdroj]
Ovlivňují instituce hospodářský růst?

Prague economic papers, Vol. 29 (2020), No. 6, p. 672-687

Autoři v příspěvku zjišťují vliv vybraných faktorů z institucionální ekonomie na hospodářský růst v letech 2012-2018 v různých regionech světa. Z výsledků vyplývá, že faktory, jako vlastnické právo, korupce či svoboda na trzích skutečně mohou objasnit rozdíly ve výši HDP na obyvatele v různých zemích. Dále je zjištěno, že ne vždy přispívá vyšší ekonomická svoboda k vyššímu hospodářskému růstu a že regulace nemusí nutně hospodářský růst poškozovat. - Poznámky. Plný text dostupný z: [http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2021/03/Prague Economic Papers 6 2020 s.672-687.pdf](http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2021/03/Prague_Economic_Papers_6_2020_s.672-687.pdf)

Silvo Dajčman

Economic policy and confidence of economic agents - a causal relationship? [elektronický zdroj]
Hospodářská politika a důvěra ekonomických subjektů - kauzální vztah?

Národohospodářský obzor, Vol. 20 (2020), No. 4, p. 471-482

Autor se v článku zabývá vztahem mezi důvěrou ekonomických subjektů (firem a spotřebitelů) a měnovou a fiskální politikou ve vybraných zemích eurozóny. K výzkumu je použita tzv. Grangerova kauzalita. Závěry potvrzují silnější vztah mezi důvěrou ekonomických subjektů a orientací měnové politiky oproti vztahu mezi důvěrou a fiskální politikou. Zjištěny jsou dále rozdíly mezi obdobími před tzv. Velkou recesí a po ní. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.2478/revecp-2020-0023>

Maja Bacovic, Danijela Jacimovic, Julija Cerovic Smolovic

Impact of export of travel services on current account balance and growth in Mediterranean countries [elektronický zdroj]

Vliv exportu služeb cestovního ruchu na saldo běžného účtu a růst ve středomořských státech

Prague economic papers, Vol. 29 (2020), No. 6, p. 710-728

Autorky se v článku zabývají vývozem služeb v oblasti cestovního ruchu ve 12 zemích v letech 1998-2018. Konkrétně zkoumají vliv exportu služeb cestovního ruchu na růst HDP ve středomořských státech a dopady na saldo běžného účtu platební bilance. Prostřednictvím statistických metod je zjištěno, že v krátkodobém i dlouhodobém časovém horizontu je vliv exportu služeb cestovního ruchu na růst HDP pozitivní. Cestovní ruch má dále významný vliv na rovnováhu salda běžného účtu. - Poznámky. Plný text dostupný z: [http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2021/03/Prague Economic Papers 6 2020 s.710-728.pdf](http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2021/03/Prague_Economic_Papers_6_2020_s.710-728.pdf)

Radiant energy

Zářivá energie

The Economist, Vol. 438, (2021) No. 9233, p. 60

Diskuze nad možným vývojem americké ekonomiky v souvislosti s plánovaným fiskálním stimulem. Může dojít k přehřátí americké ekonomiky? A jak se podpora ekonomiky v USA projeví ve světě v souvislosti se zahraničním obchodem (svět je nyní díky obchodu velmi propojený)? V článku jsou komentovány různé scénáře, včetně možných reakcí americké centrální banky (Fed) pro případ, že by došlo ke krátkodobému zvýšení inflace v USA.

Guillaume Derrien

Southern Europe: why such low potential growth? [elektronický zdroj]

Jižní Evropa: proč je její potenciální růst tak nízký?

Conjoncture, No. 9 (2020), p. 2-10

Ekonomiky států jižní Evropy (Španělska, Řecka, Itálie, Portugalska) výrazně utrpěly v důsledku pandemie nemoci covid-19. Zároveň se tyto státy dlouhodobě potýkají se slabým hospodářským růstem, který je způsoben nízkou produktivitou a úrovní investic a zhoršující se demografickou situací. V článku je zkoumán vývoj těchto faktorů v čase, dále jsou analyzovány dopady pandemie na potenciální růst v těchto zemích a je diskutováno, jak podpořit růst prostřednictvím digitálních technologií. - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2021/03/Conjoncture_9_2020.pdf

Bank of Finland

The economy will recover from the pandemic, but even after recovery, growth will be slow : forecast for the Finnish economy [elektronický zdroj]

Ekonomika se zotaví z pandemie, avšak i po zotavení bude hospodářský růst pomalý : předpověď pro finské hospodářství

Bank of Finland - Bulletin, Vol. 94 (2020), No. 6, p. 7-34

Zhodnocení hospodářské situace ve Finsku s výhledem do r. 2023. Pandemie nemoci covid-19 zasáhla Finsko ve srovnání s ostatními zeměmi eurozóny podstatně méně, výrazně se však dotkla obchodních partnerů země. Očekává se, že díky očkování pandemie v r. 2021 pomalu ustoupí. Finská ekonomika by měla dle prognóz Finské národní banky růst tempem 2,2 % (to by se mělo v r. 2022 ještě zvýšit, na konci r. 2023 však opět klesnout). Součástí prognózy jsou i očekávané vývoje zaměstnanosti, cenové hladiny a dalších proměnných i faktory, které mohou naplnění prognózy ovlivnit. - Poznámky. -- Viz i další související příspěvky v čísle (tabulky k prognóze, zhodnocení finských veřejných financí, možné dlouhodobé dopady krize). Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2021/04/BOF_bulletin_6_2020.pdf

Žaneta Tesařová

The Wagner's law testing in the Visegrád Four countries [elektronický zdroj]

Testování Wagnerova zákona v zemích Visegrádské čtyřky

Národohospodářský obzor, Vol. 20 (2020), No. 4, p. 409-430

Autorka analyzuje vztah mezi výší HDP a veřejnými výdaji v zemích Visegrádské čtyřky (Polsko, Maďarsko, ČR, Slovensko) prostřednictvím tzv. Peacockovy-Wisemanovy specifikace tzv. Wagnerova zákona. Zvoleno bylo období let 1999-2019. Dle Wagnerova zákona roste podíl vládních výdajů na HDP s růstem ekonomické úrovně. Platnost zákona byla potvrzena ve všech zemích Visegrádské čtyřky s výjimkou Slovenska. Dále byly analyzovány konkrétní příčiny daného vývoje. - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2021/03/Narodohospodarsky_obzor_4_2020_str_409-430.pdf

Stéphane Colliac

Turkey: ending the stop-and-go growth? [elektronický zdroj]

Turecko: konec přerušovaného hospodářského růstu?

Conjoncture, No. 1 (2021), p. 1-8

Zhodnocení hospodářské situace v Turecku ve 3. čtvrtletí r. 2020. Ekonomika se ve zkoumaném období zotavila díky uvolnění fiskální i měnové politiky a hrubý domácí produkt dosáhl úrovně před pandemií. Ne všechny indikátory jsou tak však příznivé jako HDP: míra inflace dosahuje více než 10 % a běžný účet platební bilance se dostal do deficitu, což vedlo k prudkému oslabení měny. V reakci na hospodářskou situaci oznámil turecký prezident Erdogan přehodnocení hospodářské politiky. - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2021/04/Conjoncture_1_2021.pdf

Bert Rürup, Axel Schrunner

Was der Konjunkturpolitik folgen muss

Co musí následovat po konjunkturální politice

Handelsblatt, Jg. 2021, Nr. 45 (5.3.2021), S. 14

Podrobný pohled na situaci, před níž bude postavena německá vláda po ukončení konjunkturální politiky. Obecně vedená úvaha uvádí do souvislosti výchozí situaci po ukončení konjunkturálních programů, nutný důraz na podporu ekonomického růstu a metody prevence poptávkového šoku. Zabývá se také vlivem produkční mezery na výkon ekonomiky a uvádí příklad obdobné situace v letech 2009-2011.

Sonja Álvarez, Malte Fischer, Daniel Goffart, Max Haerder, Henryk Hielscher, Dieter Schnaas, Christof Schuermann, Cordula Tutt, Silke Wettach, Cornelius Welp, Lukas Zdrzalek

Wir können es nicht

Neumíme to

WirtschaftsWoche, Jg. 2021, Nr. 5, S. 14-22

Zpackaná očkovačká kampaň, analogové úřady a vážnoucí pomoc - Berlín a Brusel hrozí selhání kvůli „úkolu století“ - pandemii koronaviru. Počet nakažených osob klesá, ale situace se vyostřuje. Občané ztrácejí důvěru. Hrozí oslabení konjunktury, riziko bankrotu se zvyšuje. Situace bank se zhoršuje.

Obchod. Cla. Mezinárodní finance

Call of duty : the trouble with duty-free

Zrušme duty-free shopy : potíže s bezcelními zónami

The Economist, Vol. 438, (2021) No. 9234, p. 12

Duty free obchody na letištích byly před propuknutím pandemie nemoci covid 19 na vrcholu. S příchodem pandemie byly tyto obchody nuceny změnit strategii a obchodní modely. Autor v článku nicméně argumentuje, proč by tyto obchody, zakládané poprvé v 50. letech minulého století, měly být úplně zrušeny. Bezcelní nákupy neoprávněně zvýhodňují zákazníky, kteří častěji cestují (tito lidé jsou zároveň obvykle majetnější), což není spravedlivé vůči "necestovatelům", ale ani vůči jiným ("běžným") obchodům. Podobné daňové (celní) zvýhodňování je v dnešní době, kdy se bojuje proti daňovým nerovnostem, již neobhajitelné. -- Viz i článek na s. 53-54.

Norbert Fiess, Arthur Gautier

Development finance in Sub-Saharan Africa in the time of Covid-19 [elektronický zdroj]

Rozvojové finance v subsaharské Africe v časech pandemie covid-19

Trésor-economics, No. 278 (2021), p. 1-7

Aby byly splněny cíle tzv. Agendy 2030 (cíle udržitelného rozvoje), musí dojít k výraznému navýšení rozvojového financování v zemích subsaharské Afriky. Pandemie covid-19 však situaci z mnoha důvodů zkomplikovala: rozvojové země se potýkají s výrazným odlivem kapitálu a zintenzivnily se obavy z fiskální a dluhové udržitelnosti regionu. Článek informuje o krocích, které musí být provedeny, aby se země regionu vrátily k udržitelnému a inkluzivnímu růstu, dále je připomenut význam digitalizace a diskutována je také otázka koronavirových dluhopisů vydávaných rozvojovými bankami. - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2021/04/Tresor_Economics_278_2021.pdf

Henry Tricks

The retail renaissance : special report: the future of shopping

Renesance maloobchodu : zvláštní zpráva: budoucnost nakupování

The Economist, Vol. 438, (2021) No. 9236, centr. sect. (12 p.)

Speciální příloha se zabývá aktuálními změnami a trendy v maloobchodu v době, kdy byli zákazníci kvůli pandemii nemoci covid-19 náhle nuceni vstoupit do online prostředí. Jednotlivé články se týkají mj. obchodních platforem (Amazon, Alibaba, aj.) a jejich (ne)porazitelnosti; nakupování v obchodech s potravinami či např. personalizace.

Christophe Bonneau, Mounira Nakaa

Vulnerability of French and European imports [elektronický zdroj]

Zranitelnost francouzského a evropského dovozu

Trésor-economics, Nr. 274 (2020), p. 1-7

Pandemie nemoci covid-19 odhalila zranitelnost dodavatelských řetězců, kdy mnohé evropské státy jsou při výrobě závislé na dodávkách ze zahraničí. V článku je analyzován dovoz do EU a Francie u více než 5000 kategorií výrobků z hlediska zranitelnosti, která je posuzována co do koncentrace a diverzifikace (vysoká hodnota indexu koncentrace znamená, že země dováží z menšího počtu partnerských zemí; diverzifikace zjišťuje, do jaké míry existují alternativní zdroje v jiných zemích). Identifikována byla poměrně nízká zranitelnost dovozu do Francie ze zemí mimo EU. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://www.tresor.economie.gouv.fr/Articles/2020/12/17/vulnerability-of-french-and-european-imports>

Petr Cimrman

Vymáhání práv duševního vlastnictví v roce 2020

Clo-douane, Sv. 55, (2021) č. 1, s. 10-12

Zhodnocení činnosti celní správy v oblasti vymáhání práv duševního vlastnictví za r. 2020. Informace mj. o počtu provedených kontrol, počtu případů podezření na porušení práv duševního vlastnictví, o celkové hodnotě zachyceného zboží či dovozu padělaných cigaret. Účast na společných kontrolních operacích, tj. operacích, při kterých celní správa spolupracovala s dalšími subjekty (např. "STOP", "LUDUS" či "OPSON").

Podnik a podnikání

Karsten Lorenz

Aspekte der Unternehmensnachfolge(planung) in Krisenzeiten : Gestaltungsansätze zu zivil- und steuerrechtlichen Problemstellungen

Aspekty plánování podnikového nástupnictví v době krize : koncepční přístupy k problémům občanského a daňového práva

Der Betrieb, Jg. 74, (2021) Nr. 10, S. 481-486

Krizová období, jakým je např. současná pandemie nemoci covid-19, jsou obrovskou výzvou nejen pro podnikatelskou činnost jako takovou, ale také pro plánování podnikového následnictví. Článek upozorňuje na hlavní občanskoprávní problémy, na komplikace související s dědickými daněmi a daněmi z příjmu, které se v praxi vyskytují. Autor se pak dále kromě jiného věnuje např. osvobození od dědické daně či převodu zaopatřovacích dávek. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M10.

Collusion and collisions : technology and competition

Koluze a kolize : technologie a hospodářská soutěž

The Economist, Vol. 438, (2021) No. 9234, p. 49-52

Popis aktuální situace na trhu v oblasti digitálních technologií. Zdá se, že přestává být pravda, že existuje na trhu několik velkých hráčů, které jsou v koluzi. Aktivity vůči velkým technologickým firmám, které byly podezřívány z monopolního chování, se ze strany různých států zostřuje. Jednotlivé firmy nabízejí čím dál podobnější služby a postupně pronikají i do oblastí, kde dříve nepůsobily a které byly specifické pro jiné velké technologické firmy (např. vyhledávání či e-commerce). Mízí přístup "winner takes all" (vítěz bere vše) a síla jednotlivých firem postupně slábne. Pokud bude trend pokračovat, ziskovost technologických firem klesne.

Deutsche Firmen im Visier des chinesischen Überwachungsapparats

Německé firmy na mušce čínského dozorčího aparátu

Handelsblatt, Jg. 2021, Nr. 42 (2.3.2021), S. 13

Německé firmy působící v Číně se potýkají se systémem sociálního kreditu. Hodnocení se týká zahraničních firem i jejich jednotlivých zaměstnanců, kteří vykonávají svou práci v Číně. Podnikatelé mohou do svých hodnocení nahlédnout ve dvou veřejně přístupných databázích, Creditchina (databáze Národní komise pro reformy a vývoj) a na stránkách SAMR (State Administration of Market, Státní správa trhu). Krom toho existuje dalších cca 40 černých listin pro různé oblasti, od daní po duševní vlastnictví. Negativní hodnocení v jedné oblasti se zpravidla promítne i do ostatních. Neintuitivnost tohoto systému, jeho penalizující dopad a byrokratická zátěž vede německé i jiné zahraniční firmy k vytváření pozic, specializovaných na obraz firmy v systému hodnocení. Problematikou poradenství se zabývá i evropská společnost Sinolytics.

Hanaan Yaseen

Does social progress explain the dividend payout decision? [elektronický zdroj]

Objasňuje společenský pokrok rozhodnutí o výplatách dividend?

Prague economic papers, Vol. 30 (2021), No. 1, p. 90-114

Autorka se zaměřuje na to, do jaké míry ovlivňuje tzv. společenský pokrok (přístup k vyššímu vzdělání, míra naplnění základních lidských potřeb, aj.) rozhodnutí podniků o výplatách dividend. Posuzovány byly údaje o více než 12 tisících podniků z let 2008-2014 ze 70 zemí světa. Bylo potvrzeno, že společenský pokrok hraje při rozhodnutí o výplatách dividend roli a že tzv. index společenského pokroku je ve vztahu k dividendové politice podstatnější, než např. indikátor výše HDP na obyvatele. - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2021/03/Prague_Economic_Papers_1_2021_s.90-114.pdf

Benedikt Downar, Marcin Pawel Bartkowiak

Empirische Evidenz zur Praxis der virtuellen Hauptversammlung in Deutschland

Empirické důkazy z praxe virtuálních valných hromad v Německu

Der Betrieb, Jg. 74, (2021) Nr. 8, S. 349-356

V německé akademické debatě je v posledních měsících hojně zastoupeno téma virtuálních valných hromad, které se začaly v praxi využívat v souvislosti s epidemií nemoci covid-19. Autoři článku se pokoušejí osvětlit všechny právní náležitosti vedení valné hromady touto vzdálenou formou a analyzují

její praktické fungování. Empirické důkazy ukázaly, že malé i větší podniky se na krizovou situaci dokázaly relativně bez problémů adaptovat. Přejít na online platformy nepřinesl žádné větší pozitivní ani negativní dopady, tudíž autoři pokládají za smysluplné pojmout tuto formu jako jakési rozšíření klasické valné hromady, a to i v příštích letech, která potenciálně nebudou vyžadovat striktní dodržování protiepidemických opatření. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M8.

Hélène Baudchon, Louis Boisset, Guillaume Derrien, with the participation of Raymond Van Der Putten and Kenza Charef

Europe: the shock of covid-19 and the fear of accelerated zombification [elektronický zdroj]

Evropa: šok vyvolaný pandemií nemoci covid-19 a obava ze zrychlené zombifikace

Conjoncture, No. 3 (2021), p. 2-12

Pandemie nemoci covid-19 a související protiepidemická opatření odstartovaly nebývalý objem podpůrných ekonomických opatření ve směru k podnikům. S délkou trvání pandemie však postupně vyvstávají otázky, jaké budou trvalé dopady pandemie a zda některá z opatření neudrží při životě firmy, které by již jinak neobstály. Autoři v článku popisují pojem "zombifikace", dále se věnují současné situaci a příčinám a možným dopadům zombifikace a popisují finanční situaci evropských firem z doby před pandemií. Dle autorů i přes zmíněné argumenty nelze zatím předjímat, jaké podniky podporovat a jaké nikoli. Dokud se ekonomická situace nevrátí do normálu, představují větší riziko než zombifikace bankrotů firem a propouštění. - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2021/04/Conjoncture_3_2021.pdf

Arbeitskreis „Steuern und Revision“ im Bund der Wirtschaftsakademiker (BWA)

Nichtfinanzielle Indikatoren im CSR-Bericht : ein Vorschlag zu Vereinheitlichung und Vergleichbarkeit

Nefinanční ukazatele ve zprávě o CSR : návrh na sjednocení a srovnatelnost

Der Betrieb, Jg. 74, (2021) Nr. 7, S. 293-296

Tvorba zpráv o společenské odpovědnosti podniků (CSR) je v praxi dosud značně nehomogenní a málokdy založená na porovnatelných kritériích. Ačkoliv jednotlivé podniky podléhají povinnosti uveřejňovat své aktivity týkající se udržitelnosti a společenské odpovědnosti, stále zůstávají relativně flexibilní ve svém rozhodování a tvorbě závěrečných zpráv. Náležitosti při uveřejňování závěrky by proto podle pracovní skupiny „Steuern und Revision“ měly odpovídat jasně daným indikátorům CSR, jež by byly pro všechny podniky harmonizovány. Autoři ve své analýze shrnují, jaké aspekty by měly být zohledňovány, a navrhuje i možný systém hodnocení (zatížení zaměstnance, sociální podpora, certifikování dodavatelé, boj proti korupci, ochrana biodiverzity apod.). - Poznámky. -- Shrnutí na s. M7.

Markéta Šlejharová

Nová pravidla pro základní kapitál a výplatu podílu na zisku

Právní rádce, Sv. 29, (2021) č. 2, s. 46-48

Začátkem r. 2021 nabyla účinnosti novela zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích a družstvech, která představuje největší zásah do právního rámce obchodních korporací od r. 2014. Článek se zaměřuje na vybrané dopady novely na změny výše základního kapitálu a na výplatu podílu na zisku obchodních korporací. Klíčové změny jsou zapříčiněny vývojem v oblasti korporátního práva na úrovni EU, změnou společenské situace posledních let a snahou o vyjasnění některých interpretačních nejasností. - Poznámky. -- Viz také další příspěvky seriálu o změnách korporátního práva v č. 3/2021, s. 46-48.

Martin Urban

Skrvtá hrozba při akvizici herní společnosti

Právní rádce, Sv. 29, (2021) č. 2, s. 26-33

Článek pojednává o skryté hrozbě pro zájemce o koupi herní společnosti, pokud její obchodní model zahrnuje tzv. loot boxy (neboli bedny s překvapením), a to kvůli nebezpečí zakázaného hazardu. Autor seznamuje s problematikou loot boxů v mobilních nebo počítačových hrách a upozorňuje na neexistenci specifické legislativy v ČR. Rozebírá, zda je třeba dle české právní úpravy nahlížet na kupování loot boxů jako na účast na hazardní hře a zda je nutno herní společnosti podrobit regulaci hazardu. Podrobněji se zaměřuje na definici hazardní hry, druhy hazardních her i na praktické rady pro proces due diligence investorů plánujících akvizici herní společnosti. - Poznámky.

Piotr Ciżkowicz, Magda Ciżkowicz-Pękała, Piotr Pękała, Andrzej Rzońca

Why do some special economic zones attract more firms than others? : panel data analysis of Polish special economic zones [elektronický zdroj]

Proč některé zvláštní ekonomické zóny přitahují více firem než jiné? : analýza panelových dat o polských zvláštních ekonomických zónách

Prague economic papers, Vol. 30 (2021), No. 1, p. 61-89

Autoři v článku zkoumají tzv. zvláštní ekonomické zóny (území s odlišnou regulací, jejichž cílem je příliv zahraničních investic) v Polsku. Konkrétně se snaží zodpovědět otázku, proč podobné pobídky v různých regionech vedou k odlišným výsledkům (tzn. proč jsou některé ekonomické zóny s podobnými pobídkami pro firmy atraktivnější než jiné). Zjišťují, že rozhodování firem o volbě sídla je ovlivněno spíše dostupností pracovní síly (a to zejména méně kvalifikované), než mzdovými náklady. Pro firmy je dále důležitá předvídatelnost pobídek, spíše než jejich štedrost. Další zkoumané faktory (např. podnikové klima) jsou méně podstatné. - Poznámky. Plný text dostupný z: [http://knihovna.mfcr.cz/archiv/2021/03/Prague Economic Papers 1 2021 s.61-89.pdf](http://knihovna.mfcr.cz/archiv/2021/03/Prague_Economic_Papers_1_2021_s.61-89.pdf)

Pojišťovnictví. Sociální péče

Bouncing back

Dát se dohromady

The Economist, Vol. 438, (2021) No. 9235, p. 9

Pandemie nemoci covid-19 vedla k nevídaným experimentům v oblasti sociálních výdajů - po celém světě vzniklo v r. 2020 více než 1600 podpůrných programů a rozvinuté země věnovaly na podporu zaměstnanců průměrně 5,8 % svého HDP. Již před pandemií byly nedostatky stávajících systémů sociálního zabezpečení známe - systémy nebyly např. schopny ochránit zaměstnance před dopady globalizace a kvůli stárnutí populace a rostoucím výdajům na penze a zdravotní péči musely být v některých zemích omezeny dávky pro populaci v produktivním věku. Reformy jsou proto nezbytné - je třeba, aby pomoc lidem byla efektivní a rychlá a nebyla zatížena zbytečnou administrativou. Kromě digitalizace je však třeba také správně vyvážit štedrost a dynamiku systému. -- Viz i články na s. 16-18 a 66-67 (o sociálním zabezpečení a univerzálním příjmu).

Jiří Šindelář, Michal Erben

Does distribution growth affect the insurers' asset allocation in life insurance? : the case of Central Europe [elektronický zdroj]

Ovlivňuje růst distribuce alokaci majetku pojistitelů u životního pojištění? : příklad střední Evropy

Prague economic papers, Vol. 30 (2021), No. 1, p. 20-36

Autoři se v článku zabývají vzájemným vztahem mezi vysokým obratem u smluv životního pojištění (nárůst počtu smluv a zároveň jejich předčasného ukončování), makroekonomickými faktory a skladbou investičního portfolia v ČR. Je zjištěno, že pojišťovny obvykle reagují na vnější šoky změnou zastoupení dluhopisů v portfoliu. Přílišná konzervativnost znamená v tomto ohledu riziko pro spotřebitele (dochází k nedostatečné výnosnosti oproti optimu). Na danou situaci by bylo možné zareagovat úpravou regulace ze strany dohledových institucí. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.18267/j.pep.752>

Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství

Niklas Hoyer, Theresa Rauffmann

Raus ins Haus

Ven z města do domu

WirtschaftsWoche, Jg. 2021, Nr. 7, S. 14-26

Trhy s rezidenčními nemovitostmi se koronaviru dosud vzpíraly. Atlas nemovitostí ukazuje, že domy a byty v 50 největších německých městech opět zdražily. Co se mění: banky zpřísňují půjčky a ještě více lidí se stěhuje do okolí velkých měst, což i zde zvyšuje ceny.

Karolína Zábojníková

Růst cen nemovitostí nepolevuje

Statistika & my, Sv. 11, (2021) č. 2, s. 12

Bližší pohled na dynamiku cen nemovitostí v Evropské unii a porovnání jejich vývoje od 3. čtvrtletí r. 2016 do 3. čtvrtletí r. 2020. Autorka zdůrazňuje, že v minulosti byl ekonomický propad doprovázen i ochlazením trhu s nemovitostmi a poklesem cen, to se ale zatím neděje. Ve zkoumaném období byl nejvyšší nárůst cen zaznamenán v Maďarsku (60,8 %) a v Česku (47,9 %). Graf ilustruje meziroční změnu indexu cen nemovitostí v jednotlivých zemích EU ve 3. čtvrtletí r. 2020.

Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé

Jiří Kamenický

Část nárůstu faktické nezaměstnanosti zůstává skryta

Statistika & my, Sv. 11, (2021) č. 2, s. 23-25

Rozhodujícím faktorem vývoje evropského trhu práce v r. 2020 se staly dopady mimořádných opatření souvisejících s koronavirovou pandemií, a to restriktivních i stimulačních (zacílené primárně na prevenci růstu nezaměstnanosti). Autor přibližuje statistiku zaměstnanosti i vývoj nezaměstnanosti v r. 2020 ve státech EU (v ČR činila na konci roku 3,2 %) a upozorňuje na významnou skupinu osob s neuspokojenou poptávkou po pracovních místech. V celé EU se mezi nezaměstnané řadilo 15,8 milionu lidí, dalších 22,1 milionu lze považovat za skrytě nezaměstnané. Dále zdůrazňuje pokles nabídky volných pracovních míst napříč státy i odvětvími i obavy domácností z vývoje nezaměstnanosti v r. 2021 -- Bližší pohled na nezaměstnanost za časů koronaviru viz s. 28-30.

Martin Štefko, Ján Matejka

Ke konstrukci mimořádné stabilizační odměny za práci ve ztíženém pracovním prostředí s rizikem nákazy covid-19

Bulletin advokacie, Sv. 2021, č. 1-2, s. 27-31

Článek má za cíl představit právně odborné řešení problému, zda mimořádné odměny poskytnuté v dotačním schématu se započítávají do průměrného výdělku, a tedy zvyšují průměrný výdělek na výpočet dovolené, příplatků za práci přesčas, v noci, v sobotu, v neděli a ve svátek, jakož i placených překážek v práci, či nikoliv. - Poznámky.

Roman Zapletal

Sdílené pracovní místo a projevy smluvní autonomie

Právní rozhledy, Sv. 29, (2021) č. 4, s. 139-143

Autor se zabývá vybranými projevy autonomie vůle smluvních stran základního pracovněprávního vztahu (resp. jejich smluvní autonomie) při vzniku pracovního poměru, jakož i v jejich průběhu, a to na příkladu institutu sdíleného pracovního místa (tzv. job-sharing). Nejprve stručně vymezuje koncepční pojetí sdílení pracovního místa více zaměstnanci, dále se věnuje především samotné dohodě o sdíleném pracovním místě jako základnímu předpokladu pro praktickou aplikaci předmětného institutu se zaměřením na možné způsoby aplikovatelné při skončení (rozvázání) uzavřené dohody. Autor analyzuje jak možnosti dle zákoníku práce výslovně formulované pro rozvázání dohody o sdíleném pracovním místě (konsensuálně dohodou nebo direktivě výpovědí), tak další možné varianty, v jejichž důsledku v dané situaci dochází k zániku ujednaného režimu sdíleného pracovního místa (na základě učiněného právního jednání či nastalé právní události). - Poznámky.

Julian Heissler, Bert Losse

Sein riskanter 15-Dollar-Plan

Riskantní patnáctidolarový plán

WirtschaftsWoche, jg. 2021, Nr. 7, S. 42-43

Nový americký prezident J. Biden chce ve své zemi zavést jednu z nejvyšších minimálních mezd na světě. Měla by se do r. 2025 postupně dostat na 15 dolarů za hodinu. To by mohlo rozdělit americký trh práce a také podpořit německou debatu o budoucích minimálních mzdách.

Vláda schválila návrh zákona o ochraně oznamovatelů

Právní rozhledy, Sv. 29, (2021) č. 4, příl. Legislativa, s. i-ii

Informace o cílech a obsahu vládního návrhu zákona o ochraně oznamovatelů a doprovodného návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím tohoto zákona (sněmovní tisk č. 1150 a 1151). Návrh zákona přináší transpozici evropské směrnice č. 2019/1937/EU o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie. Legislativní úprava whistleblowingu v ČR má zajistit ochranu širokému okruhu osob vykonávajících práci v soukromém i veřejném sektoru pro případ, že oznámí protiprávní jednání, o kterém se v souvislosti s výkonem práce dozvěděly. Návrh obsahuje obecný zákaz odvetných opatření, ochrana se vztahuje na všechny aspekty zaměstnaneckého vztahu i na všechny druhy personálních opatření.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Práce a mzda**Sv. 69, (2021) č. 3**

Roční zúčtování záloh na daň ze závislé činnosti a daňového zvýhodnění za rok 2020 (s. 10-14); BOZP, homeworking a home office (s. 15-20); Potvrzení o zaměstnání - zápočtový list (s. 21-23); Zdravotní pojištění - jak správně stanovit vyměřovací základ zaměstnance (s. 29-32); Postupy zaměstnavatele po změnách ve zdravotním pojištění k 1.1.2021 (s. 33-36); Dlouhodobé pozbytí zdravotní způsobilosti a povaha překážky v práci - judikát NS sp. zn. 21 Cdo 1645/2020 (s. 45-47); Navýšení mezd a platů v sociálních službách v roce 2021 (s. 48-50).

Právo

Pavel Svoboda

Nový vývoj v prosazování vlády práva v EU

Právní rozhledy, Sv. 29, (2021) č. 4, s. 134-136

Evropská unie nedávno přijatým nařízením posílila prosazování zásady právního státu, byť pouze pro situace, kdy porušování této zásady může ovlivnit její finanční zájmy. Jedná se o významný pokrok při zpevňování ústavních základů EU. Příspěvek přibližuje obsah Nařízení č. 2020/2092 o obecném režimu podmíněnosti na ochranu rozpočtu Unie, vydaného na základě čl. 322 odst. 1 písm. a) SFEU, a definuje způsoby porušování zásad právního státu ve vztahu k finančním zájmům Unie. Autor zdůrazňuje závaznost zásady právního státu nejen pro členské státy, ale i pro unijní orgány, a zmiňuje pochybnosti o míře respektu samotné Evropské rady vůči zásadě právního státu (kvůli zpochybnění horizontálního svěřeni pravomocí). - Poznámky.

Michal Pohl

Privatizace a pravidla státních podpor EU

Právní rozhledy, Sv. 29, (2021) č. 3, s. 104-109

Autor krátce přibližuje právní předpisy upravující privatizace v ČR a dále se zabývá pravidly práva EU, které se vztahují k privatizaci obchodních společností. Rozebírá problematiku privatizace realizované prodejem podílu na základním kapitálu na kapitálovém trhu, privatizaci přímým prodejem na základě veřejné soutěže a způsoby určení privatizační ceny. Uvádí, že privatizace z pohledu EU spadá do kompetence členských států, nicméně některé elementy podléhají obecným pravidlům EU. Členské státy musejí především dbát, aby privatizací neposkytovaly státní podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU. Při přezkumu státních opatření má EK rozsáhlé kompetence, které jsou založeny na ekonomických analýzách případů. Při analýzách privatizace aplikuje princip soukromého investora (princip soukromého prodávajícího). - Poznámky.

Jozef Milučký, Samuel Milučký

Rozsudek Spolkového ústavního soudu Německa vo věci Programu nákupu cenných papierov verejného sektora vyhlášeného 5. mája 2020

Správní právo, Sv. 54, (2021) č. 1, s. 46-52

Autoři představují rozhodnutí německého Spolkového ústavního soudu z května 2020, které se týká pravomocí Evropské centrální banky zavádět programy kvantitativního uvolňování (program nákupu státních dluhopisů na sekundárním trhu, PSPP) i předechozí stanovisko SDEU k předběžné otázce v tomto případě z r. 2018. Rozebírají jejich právní a historický kontext a dále formulují skutečné důsledky a možné dopady rozsudku německého ústavního soudu, kterých se můžeme obávat (ekonomické, právní, politické). Autoři uvádějí, že z hlediska nadřazenosti práva EU nad vnitrostátním právem členských států konal a rozhodoval německý ústavní soud v rozporu se závazným rozsudkem SDEU. Uzavírají, že rozsudek signalizuje existenci pochybností o současné právní architektuře Evropské unie. - Poznámky.

Anežka Janoušková

Směrnice o zástupných žalobách na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelů

Obchodní právo, Sv. 30, (2021) č. 2, s. 2-16

Dne 4. prosince 2020 byla v Ústředním věstníku EU pod č. 2020/1828 publikována směrnice o zástupných žalobách na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelů, v anglickém znění označovaná jako Directive on representative actions for the protection of the collective interests of consumers. Článek seznamuje s přijatou unijní legislativou a předestírá základní koncepci kolektivního řízení, s níž směrnice přichází. - Poznámky.

Petra Vrábliková

Velká novela AML zákona a zákona o advokacii : několik úvodních upozornění

Bulletin advokacie, Sv. 2021, č. 1-2, s. 13-15

Článek se věnuje zákonu č. 527/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, zákony související s přijetím zákona o evidenci skutečných majitelů a zákon č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách, ve znění pozdějších předpisů. Novela s účinností od 1.1.2021 významným způsobem zasáhla do procesů provádění opatření proti praní špinavých peněz a financování terorismu (AML/FT). -- Navazující článek k problematice velké novely AML zákona viz. Buletin advokacie č. 3/2021, s. 11-16.

Petr Lavický, Alena Winterová, Eva Dobrovolná, Bohumil Dvořák, Zdeněk Pulkrábek

Vybrané instituty obecné části návrhu věcného záměru ČŘS

Právní rozhledy, Sv. 29, (2021) č. 3, s. 77-88

Příspěvek rozebírá některé instituty obecné části návrhu věcného záměru civilního řádu soudního, které v rámci připomínek vyvolaly největší pozornost. Jedná se o procesní způsobilost fyzických osob; procesní společenství (samostatné společenství, nerozlučné společenství); výjimečnou vedlejší intervenci; povinné zastoupení advokátem; zastoupení více zmocněnci; navrácení v předešlý stav; náklady řízení. - Poznámky.

Účetnictví

Volker Krug ; rozhovor vedl Bert Fröndhoff

"Technologie wird die Bilanzprüfung sicherer machen"

"Technologie zvýší spolehlivost auditů"

Handelsblatt, Jg. 2021, Nr. 43 (3.3.2021), S. 6-7

Rozhovor s Volkerem Krugem, ředitelem auditorské společnosti Deloitte v Německu. Vyjadřuje se ke kauze Wirecard a zpřísnění pravidel finančních auditů v Německu, k problematice reputace oboru a k přínosům digitalizace v oblasti auditů, která vedle nutné reakce na postupující digitalizaci zkoumaných procesů skýtá možnosti vyšší transparentnosti.

Jaromír Klaban

Účetní výkazy za Českou republiku za účetní období roku 2019 v kostce

Účetnictví nevýdělečných organizací a obcí, Sv. 2021, č. 1, s. 28-38

V listopadu 2020 byly již popáté sestaveny konsolidované účetní výkazy státu, díky nimž se veřejnost může seznámit s hospodařením státu, jeho majetkem, závazky, finanční situací i výkonností za r. 2019. V článku je představen proces sestavování účetních výkazů za Českou republiku, dále je vymezen konsolidační celek Česká republika a jsou představeny konkrétní informace z účetních výkazů. V závěru autor informuje o chystané novelizaci konsolidační vyhlášky. - Poznámky.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Auditor

Sv. 28, (2021) č. 2

Využití analýzy dat při analytických procedurách aneb jak se neztratit v detailu (s. 5-9); Analytické testy věcné správnosti (s. 10-12); Analytické postupy před vydáním zprávy auditora (s. 13-14); Audit osobních nákladů (s. 15-19); Analytické testy věcné správnosti – praktické příklady (s. 20-25); Analytické postupy v souvislosti s výnosy (s. 26-28); Využití online platformem pro cirkulaci auditních konfirmačních dopisů: dotazy a odpovědi z metodiky auditu (s. 29-30).

Veřejná správa

Lenka Matochová

Institut vyloučení jako efektivní ochrana zadavatele

Veřejné zakázky v praxi, Sv. 9, (2021) č. 1 (leden), s. 43-48

Zákon o zadávání veřejných zakázek (ZZVZ) v souvislosti s vylučováním dodavatele stanoví zadavateli řadu povinností, nicméně institut vyloučení dodavatele je obecně koncipován ve prospěch zadavatele a jeho motivem je ochrana zadavatele před nekvalitním plněním nebo nespolehlivými dodavateli. Článek se zaměřuje na jednotlivé důvody vyloučení a rekapituluje možnosti a limity uvážení zadavatele, zda s konkrétním dodavatelem vstoupí do smluvního vztahu, nebo jej ze zadávacího řízení vyloučí, ve spojitosti s důvody vyloučení, které jsou formulovány jako obligatorní. Mezi důvody vyloučení (§ 48 ZZVZ) zvažuje autorka nedostatečnou nabídku, neprokázání složení požadované jistoty, rozpor s právními předpisy, nezhojitelný střet zájmů, nevyvrácené narušení hospodářské soutěže, nezaknihování akcií akciové společnosti nebo společnosti obdobné právní formy a mimořádně nízkou nabídkovou cenu v kombinaci s § 113 ZZVZ.

Romana Derková, Adéla Havlová, Csaba Csorba

Jak mění novela ZZVZ veřejné zadávání od nového roku?

Veřejné zakázky v praxi, Sv. 9, (2021) č. 1 (leden), s. 6-10

Článek představuje dílčí novelu zákona o zadávání veřejných zakázek, kterou Poslanecká sněmovna schválila v rámci nového zákona o odpadech s účinností od 1.1.2021. Novela č. 543/2020 Sb. zařadila mezi základní zásady zadávání veřejných zakázek upravené v § 6 také principy sociálně a environmentálně odpovědného zadávání a inovací. Autoři zdůrazňují, že odpovědné veřejné zadávání (OVZ) nepředstavuje úplnou novinku, jeho principy se v zadávacích řízeních běžně zohledňují již dnes. Popisují, jak zásady odpovědného veřejného zadávání promítnout do záměru zadavatele již před zahájením zadávacího řízení, dále shrnují zohlednění principů OVZ v podmínkách účasti, při hodnocení a v rámci smluvních podmínek. Upozorňují též na již existující i připravovanou metodiku uplatňování odpovědného přístupu při zadávání VZ v ČR. -- Viz také příspěvek na s. 4-5, k problematice měření OVZ viz příspěvek na s. 54-57.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Obec & finance : odborné periodikum pro ekonomické otázky obcí a měst a regionů**Sv. 25, (2020) č. 5**

Jak kraje pomáhají obcím? - transfery z krajských rozpočtů (s. 10-11); Hospodaření územních rozpočtů v roce 2020 a výhled do roku 2021 (s. 12-14); Sociální transfery v koronavirové době (mezi první a druhou "vlnou") (s. 18-19); Evropské fondy v České republice po roce 2020 (s. 22-25); Konec kverulantství podle "stošestky"? - připravované změny zákona č. 106/1999 Sb. (s. 36-37); Poskytování informací o platech (s. 42); Obec a odpovědnost za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci (12) (s. 43); Vyřizování žádosti o informace (5) - sazebník úhrad jako základní předpoklad pro uplatnění úhrady nákladů (s. 44-45).

Veřejná správa**Sv. 32, (2021) č. 3**

Vyhlášky obcí a krajů budou od příštího roku v jedné Sbírce (s. 4-5); Miroslav Veselý: Nová právní úprava výrazně sníží administrativní zátěž obcí - zákon o Sbírce právních předpisů ÚSC a některých správních úřadů (s. 6-9); Důležitý nástroj územní samosprávy se stane přehlednějším (s. 10-12); Jan Holický: Dlouhodobě považuji za nejdůležitější práci s lidmi (s. 14-17); Home office vystupuje do popředí (s. 18-21); Platforma, kterou nastartoval virus radí s odpovědným zadáváním (s. 22-23); Odpovědnost i při výměně oken. Některé úřady jsou o krok napřed (s. 24-25); Centrální nákupy ICT ušetřily v loňském roce státu dvě miliardy korun (s. 30); Pomůže nový Akční plán hospodářsky a sociálně slabým regionům České republiky? (s. 31); Jsou distanční kontroly podle kontrolního řádu plnohodnotné? (s. 32-33); Složitá změna? Nebojme se dovoleně! (s. 34-35); Nová politika soudržnosti se zaměří na vyrovnání regionálních nerovností (s. 36-37); Nový operační program pro podporu řešení dopadů odklonu od uhlí (s. 37); Malé obce a výkon přenesené působnosti (s. 38).

Veřejné finance. Rozpočet**Biden's big gamble****Bidenova velká sázka**

The Economist, Vol. 438, (2021) No. 9236, p. 7

Americký prezident J. Biden plánuje pomoci ekonomice, která je zasažená protiepidemickými opatřeními, obřím fiskálním stimulem. Očekává se, že stimul ekonomice pomůže – do konce r. 2021 by měla klesnout míra nezaměstnanosti pod 5 % a po část roku by hospodářský růst USA mohl předstihnout růst Číny. Se stimulem je však také spojeno výrazné riziko přehřátí ekonomiky: americká centrální banka již v loňském roce oznámila, že bude tolerovat, pokud míra inflace krátkodobě překročí stanovený cíl a není jisté, jak se zachovají domácnosti, které si během pandemie vytvořily balíky úspor. Výsledky amerického experimentu budou zajímavé pro celý svět. -- K úsporám domácností (nejen v USA) viz článek na s. 60-61, k dopadům Bidenova stimulu na kurz dolaru viz s 62.

Andrew Blazey, Anne Keller, Scherie Nicol, Donna Degan

Budgeting in Thailand [elektronický zdroj]**Rozpočtový proces v Thajsku**

OECD journal on budgeting, Vol. 20 (2020), No. 3, p. 6-81

Thajská ekonomika dosahovala v uplynulých letech setrvalého hospodářského růstu, byly také vykazovány rozpočtové přebytky, nízké zadlužení i inflace a vysoká míra participace na trhu práce. Thajsko plánuje do r. 2037 dosáhnout postavení vysokopříjmové ekonomiky. Příspěvek v souvislosti s tím podrobně hodnotí rozpočtový proces v Thajsku - je popsáno řízení rozpočtu spolu se strategií i dohledem nad rozpočtem. V analýze je zahrnuto také ekonomické a fiskální prostředí, strategické plánování a rozpočtování. Při analýze byla zohledněna doporučení Rozpočtového výboru OECD (Council on Budgetary Governance). - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.1787/819aebb7-en>

François Faure, Perrine Guérin

Dealing with Africa's risk of debt distress [elektronický zdroj]

Vypořádání se s rizikem dluhových potíží v Africe

Conjoncture, No. 2 (2021), p. 1-11

Ekonomické dopady pandemie nemoci covid-19 se nevyhnuly ani rozvojovým zemím Afriky. Ve státech subsaharské Afriky rostou obavy z nemožnosti splácet státní dluhy, počínaje Zambií, která se ocitla na pokraji státního bankrotu. V článku jsou poskytnuta možná řešení, jak dluhy restrukturalizovat. Je však nezbytné, aby se k metodice vytvořené MMF a Světovou bankou ("Common Framework for Debt Treatments beyond the DSSI") přidala i Čína. Ta je významným věřitelem Afriky, zmíněnou metodiku však zatím nezohledňuje. - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2021/04/Conjoncture_2_2021.pdf

Moritz Koch

EU erlaubt auch 2022 höhere Schulden

Evropská unie dovolí vyšší zadlužení i v roce 2022

Handelsblatt, Jg. 2021, Nr. 44 (4.3.2021), S. 10

Evropská komise schválila pokračování uvolněných podmínek půjček pro země eurozóny. Na základě současných předpokladů by mělo prodloužení trvat po celý r. 2022 s ukončením v r. 2023. Součástí podmínek zůstává především nízká úroková sazba i pro země s vysokým státním dluhem. Mírnější aplikace pravidel Paktu stability na ohrožené ekonomiky, jmenovitě Itálii, Španělsko, Řecko a Portugalsko, je vnímána jako efektivní způsob, kterým lze předejít dluhové krizi, která následovala po poslední globální recesi let 2007-2008.

Fernando Broner, Alberto Martin, Jaume Ventura

On public spending and economic unions

O veřejných výdajích a hospodářských uniích

IMF Economic Review, Vol. 69, (2021) No. 1, p. 122-154

Autoři analyzují praktické provádění fiskální politiky v integrovaných měnových uniích v podmínkách finančních frikcí. Vycházejí z předpokladu, že tržní frikce a finanční omezení vedou ke snížení investiční poptávky a vytvářejí rozpětí mezi výnosem z kapitálu a úrokovou sazbou. Pro účel analýzy přicházejí s modelem zahrnujícím více zemí (multi-country model) a docházejí k závěru, že existence ekonomické unie mezi státy přispívá k externalitě v podobě příliš velkých výdajů (overspending externality). Tím poukazují na skutečnost, že kromě pozitivního přelévání existují v oblasti veřejných výdajů také efekty tzv. negativního přelévání (spillover) skrze úzké finanční vazby mezi státy. Dále se v textu věnují fiskální politice v ekonomické unii, problematice domácího a zahraničního dluhu a v neposlední řadě také otázkám finanční integrace. - Poznámky.

Scherie Nicol, Pinar Guven, Aline Pennisi

Thailand: gender budgeting action plan [elektronický zdroj]

Thajsko: akční plán k genderovému rozpočtování

OECD journal on budgeting, Vol. 20 (2020), No. 3, p. 82-125

Thajsko se ve své ústavě v r. 2017 zavázalo uvést do praxe tzv. genderové rozpočtování. V příspěvku jsou nejprve popsány kroky, kterými Thajsko směřuje k genderové rovnosti, a je hodnocen dosažený pokrok spolu s klíčovými výzvami a příležitostmi do budoucna. Následně je předložen akční plán pro genderové rozpočtování, jehož součástí je strategický rámec, nástroje pro implementaci a posouzení faktorů, které ovlivní efektivnost plánu. Článek je doplněn informačními boxy s příklady z jiných zemí (Rakousko, Švédsko, Indie, Filipíny, aj.). - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.1787/6c398fc7-en>

Hubert de Barochez

The trajectory of UK public finances after covid-19 [elektronický zdroj]

Trajektorie britských veřejných financí po propuknutí pandemie covid-19

Conjoncture, No. 3 (2021), p. 13-20

Ještě před pandemií začala Velká Británie postupně opouštět "éru úsporných opatření" a trend posléze posílila i podpůrná ekonomická opatření zavedená kvůli pandemii. V souvislosti s tím dosáhl vládní deficit úrovně 20 % HDP v r. 2020 a zvýšil se i poměr vládního dluhu vůči HDP. Až pandemie oslabí,

bude nutné provést protiopatření. Ta je však nezbytné vhodně načasovat. Otázkou ovšem je, jak situaci ovlivní dlouhodobé trendy, jako mj. zhoršující se demografická situace. - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2021/04/Conjoncture_3_2021.pdf

Michael Heine

Zerlegung der Gewerbesteuer : Unbilliges Ergebnis durch Kurzarbeitergeld?

Rozložení živnostenské daně : nespravedlivý výsledek z důvodu odměny za práci na zkrácený pracovní úvazek?

Finanz-Rundschau, Jg. 103, (2021) Nr. 4, S. 159-162

Komunální spolky v Německu v posledních měsících upozorňují na zhoršující se finanční situaci jednotlivých spolkových zemí. Z důvodu pandemie nemoci covid-19 došlo v průběhu r. 2020 k poklesu daňových příjmů o cca 10 %. Podle odhadů proto v r. 2021 hrozí téměř desetimiliardový rozdíl mezi příjmy a výdaji. Autor se v článku zaměřuje zejména na vliv koronavirové pandemie, potažmo tzv. Kurzarbeitergeld (odměny za práci na zkrácený pracovní úvazek v rámci kurzarbeit) na rozdělení živnostenské daně. - Poznámky.

Zdravotnictví

Dominika Novotná

Právní aspekty škody na zdraví v důsledku epidemiologických opatření omezujících přístup pacientů ke zdravotní péči

Bulletin advokacie, Sv. 2021, č. 1-2, s. 16-25

Článek pojednává o možných škodách na zdraví vzniklých pacientům v souvislosti s opatřením Ministerstva zdravotnictví, které pozastavilo poskytovatelům zdravotních služeb poskytování preventivní zdravotní péče. Autorka hodnotí, zda pacienti mají nárok na náhradu škody, která jim v důsledku proticovidových opatření vznikla právě z toho důvodu, že se jim nedostalo preventivní péče, na které závisí jejich zdraví či dokonce život. Jednou z hlavních otázek je, zda lze boj proti teoretickým rizikům pandemie nadřadit boji proti zjevně existujícím rizikům závažných onemocnění, která by jinak byla odhalena daleko dříve než za současného stavu. - Poznámky.

Zemědělství

Jan Pokrivčák, Marián Tóth, Pavel Ciaian, Martin Bušík, Andrej Svorenčík

Why cannot direct payments be capped in Slovakia? : a political economy perspective [elektronický zdroj]

Proč nemohou být přímé platby na Slovensku zastropované? : pohled politické ekonomie

Prague economic papers, Vol. 29 (2020), No. 6, p. 625-648

Přibližně 70 % dotací ze společné zemědělské politiky (Common Agricultural Policy, CAP) pokrývají přímé platby, ke kterým se dostávají zejména velké podniky. Autoři se v článku zabývají situací na Slovensku v souvislosti s úvahami o reformě CAP - vypočítávají, o kolik peněz by přišly velké slovenské podniky, když by byl schválen návrh Evropské komise na reformu CAP z r. 2018. Dále diskutují o postoji Slovenska k úvahám o zastropování přímé podpory a o tom, zda je činnost velkých slovenských podniků v souladu s cíli CAP. - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2021/03/Prague_Economic_Papers_6_2020_s.625-648.pdf

Životní prostředí

Coming into its own : carbon trading

Přichází si na své : emisní obchodování

The Economist, Vol. 438, (2021) No. 9234, p. 56-57

O aktuální situaci na trhu s emisními povolenkami v EU. Mezi zájemci o povolenky už se neobjevují jen energetické společnosti a průmyslové podniky, ale stále častěji také banky a další finanční instituce. O systém obchodování s emisemi roste zájem ze strany investorů. Ceny na trhu se v důsledku toho zvyšují. Systém ETS by měl být v červnu 2021 upraven, očekává se jeho rozšíření. -- Viz i článek na s. 57 o emisním obchodování v Číně, která je největším světovým znečišťovatelem životního prostředí.

Patricia Milanés-Montero, Esteban Pérez-Calderón, Ana Isabel Dias

GHG emissions performance : alternative accounting approaches for the European Union

[elektronický zdroj]

Produkce emisí skleníkových plynů : alternativní přístupy k jejich vykazování v Evropské unii

Prague economic papers, Vol. 30 (2021), No. 1, p. 37-60

Autoři se v článku věnují vykazování emisí skleníkových plynů ve firemních výkazech a souvislostmi s produkcí těchto plynů. Na vzorku dat z let 2008-2014 z 85 zemí bylo zkoumáno, jak úspěšnost firem (ekologická efektivnost) v této oblasti souvisí s metodami vykazování. Bylo zjištěno, že firmy, které si v oblasti emisí počínají lépe, obvykle volí transparentnější metody vykazování. - Poznámky. Plný text dostupný z: [http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2021/03/Prague Economic Papers 1 2021 s.37-60.pdf](http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2021/03/Prague_Economic_Papers_1_2021_s.37-60.pdf)

Životní úroveň

Dalibor Holý

Pracující chudoba v Česku a EU

Statistika & my, Sv. 11, (2021) č. 2, s. 26-27

Článek přibližuje výsledky strukturální mzdové statistiky zemí Evropské unie za r. 2018. Autor porovnává podíly nízkovýdělkových zaměstnanců (pracující chudoby) a výše prostřední mzdy (mediánu) v jednotlivých evropských státech a upozorňuje na některé trendy v evropské strukturální mzdové statistice. Uvádí, že vysoké rozdíly ve mzdách mezi evropskými státy se pomaličku stírají, protože platí, čím vyšší mzdová úroveň, tím nižší růst. V ČR se medián hodinových mezd dostal ze 4,4 eura v r. 2010 na 6,2 eura v r. 2018, což je nárůst o 41 %. Informuje také o výsledcích srovnání pomocí parity kupní síly a zdůrazňuje, že český zaměstnanec těží z českých cen, které jsou výrazně nižší ve srovnání s průměrem EU a ještě výrazněji v porovnání se skandinávskými zeměmi.

Ostatní

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Hospodářské noviny

Sv. 65, (2021) č. 41 (1.3.2021)

Home office je zpět. Chybí pravidla a lidem rostou náklady (s. 1, 2) a související komentář na s. 15; Konec růžových formulářů. Daně se budou vyřizovat třeba i z obýváku – portál Moje daně (s. 11).

Hospodářské noviny

Sv. 65, (2021) č. 44 (4.3.2021)

Teď jen to nejnnutnější. Ale po volbách chtějí poslanci změnit i výběr prezidenta – jak se změní volební systém v ČR (s. 3); Uhlí skončí mnohem dříve, než si myslíme. A nejsme na to připraveni – rozhovor s P. Pauknerem (s. 4-5); Bankovní identita se stane katalyzátorem digitalizace české společnosti (s. 13) a související článek na s. 12.

Hospodářské noviny

Sv. 65, (2021) č. 47 (9.3.2021)

Změň podpor nahradí dva nové programy pro všechny postižené firmy: složitý systém vládních podpor má brzy skončit. Kabinet v pondělí schválil dva základní programy Covid, které nahradí například speciální pomoc pro skiareály, prádelny či restaurace (s. 1); Bidenovo křehké vítězství. Obří injekci pro ekonomiku kritizují i někteří demokraté (s. 9); Snahy o srovnání platů mužů a žen firmy vítají. Váhají ale u zveřejňování rozdílů (s. 12); Jaký bude finanční sektor po době covidové – komentář M. Singera (s. 16); Ztráty bank nemá jako první platit daňový poplatník – komentář V. Bendy a J. Matějů (s. 16).

Hospodářské noviny

Sv. 65, (2021) č. 49 (11.3.2021)

EU nalije desítky miliard eur do digitalizace. Evropská výroba čipů se prudce zvýší (s. 2); Nejistota a nezaměstnanost po pandemii mohou nahrát návratu populistů - rozhovor s britským historikem a politologem T. G. Ashem o nutnosti obnovy EU po covidu (s. 1 a 4-5); Hrozba obchodní války mezi

Českem a USA padla. Američané jsou pro zdanění Googlu či Facebooku – digitální daň (s. 6); Důvěra v jádro dostala ve Fukušimě tvrdý zásah. Nové reaktory se ale staví dál – jaderná energetika a 10 let od Fukušimy (s. 12) a související rozhovor na s. 13; Když je ekonomika v útlumu, centrální banky ji musí podpořit – komentář k měnové politice (s. 15).

Hrot

Sv. 2021, č. 11

Covid jim dal křídla: vakcíny proti koronaviru neznamenají jen byznys a záchranu světa. Mohou přinést průlom v medicíně - téma čísla o biotechnologiích a investicích do nich (s. 6-11); Hra o olympijské trůny: kdo vládne českému sportu? Deset let od krachu Sazky stále není jasno - Jansta v. Kejval (s. 24-27); Pokuta sem, pokuta tam: stát naprosto selhal ve vynucování svých vlastních protipandemických opatření. I to je jeden z důvodů, proč je Česko už od podzimu "best in covid" (s. 28-29); Východisko, nebo drahá past: uhlí, jádro, soláry, nebo plyn? Česku se vyplatí sledovat vývoj ve světě (s. 36-37); Proč internet neosvobodil Čínu: po dvaceti letech se čínským komunistům podařilo dokázat, že dostatečným množstvím hřebíků se dá internet přimět k poslušnosti - ve spolupráci s The Economist (s. 44-45); Uražení a ponížení: nerovnoměrné rozložení covidových škod mezi různé vrstvy společnosti vyvolalo hněv proti průmyslu. Vláda se nechová férově a pocit nespravedlnosti roste (s. 48-50).

Účetnictví

Sv. 2021, č. 3

Použití dat z účetnictví pro sestavení statistických výkazů (s. 2-13); Analytické účty v účtovém rozvrhu aneb analytiky pro správné sestavení výkazů (7. část) (s. 14-19); Sankce (přestupky) dle zákona o účetnictví - základní přehled - 2. část (s. 20-24); Koordinační výbor k obchodnímu majetku OSVČ uplatňující paušální výdaje (s. 28-37); Paušalizace cestovních náhrad (s. 52-53).

Účetnictví nevydělečných organizací a obcí

Sv. 2021, č. 1

Pohledávky v účetnictví některých vybraných účetních jednotek (s. 2-8); Kategorizace nestátních neziskových organizací (s. 13-23); Náhrada škody na zdraví státního zaměstnance ve vztahu k dani z příjmů (s. 24-27); Účetní výkazy za Českou republiku za účetní období roku 2019 v kostce (s. 28-38).

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Vnější vztahy a komunikace
Oddělení Informační podpora a knihovna

Přehled nových knih

Přehled nových knih

Daně.....	38
Finance. Bankovníctví. Měnový systém	38
Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny.....	39
Právo.....	39
Účetnictví	40
Ostatní	41

Daně

29729

Jaroslav Dombrowski, Gabriela Buchtová

Mezinárodní výměna informací

Praha : Wolters Kluwer, 2020, xiii, 211 stran : ilustrace

Problematika mezinárodní spolupráce v rámci mezinárodního zdaňování. Základní zásady mezinárodní výměny informací a mezinárodního zdaňování příjmů ve vazbě na příslušné právní předpisy (evropské právo, jednotlivé Směrnice Rady). Vedle teoretické části obsahuje publikace i praktické příklady z vybraných oblastí mezinárodního zdanění s vazbou na daňové přiznání. Náměty k jednotlivým případům jsou čerpány především z dotazů veřejnosti. Výklad nabízí pohled pracovníků daňové správy. Legislativa uvedená v publikaci je platná k 1. 7. 2020. - Vydání první - Judikatura. - ISBN: 978-80-7598-902-4 (brožováno)

29735II

Ivana Koutecká Rajchlová

Srážkové daně a povinnosti plátců daně

Praha : Svaz účetních České republiky, 2021, 64 stran

Srážková daň a povinnosti plátců daně včetně zahraničního plátce. Plnění daňových povinností prostřednictvím tzv. plátcovy pokladny. Záloha na daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti podle § 38h zákona o dani z příjmů. Příjmy, ze kterých je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně a její vyúčtování. - ISBN: 978-80-7626-014-6 (brožováno)

Finance. Bankovníctví. Měnový systém

29707

Barry Eichengreen, Arnaud Mehl, Livia Chițu

How global currencies work : past, present and future

Jak fungují globální měny : minulost, přítomnost, budoucnost

Princeton and Oxford : Princeton University Press, 2019, xv, 250 stran : tabulky, grafy

Na první pohled se zdá, že moderní historie globálního ekonomického systému podporuje dlouhodobý názor, že měna přední světové mocnosti - britská libra, americký dolar a možná jednoho dne čínský jüan - vždy dominuje mezinárodnímu obchodu a financím. V knize tři významní ekonomové přehodnocují tuto historii a konvenční teorie. Autoři nabízejí nový pohled na globální finance za poslední dvě století a zařazují rozsáhlá nová data k testování zavedených teorií o fungování globálních měn. Status mezinárodní měny a její význam se může rychle změnit. Autoři ukazují, jak změny v technologii a ve struktuře mezinárodního obchodu a financí přetvořily prostředí mezinárodních měn. Ukazují, že v minulosti ve skutečnosti koexistovalo více mezinárodních a rezervních měn, což narušuje tradiční pohled na dominanci britské libry před rokem 1945 a dominanci amerického dolaru v poslední době. Kniha se zabývá důsledky tohoto nového rámce a hlavními otázkami, jimž čelí budoucnost mezinárodního měnového systému, zda by euro a čínský jüan mohly řešit své příslušné výzvy a snad konkurovat dolaru, nebo jak by mohla ovlivnit zvýšená měnová konkurence globální finanční stabilitu. - ISBN: 978-0-691-19186-7 (brožováno)

29706

Nicholas Shaxson

The finance curse : how global finance is making us all poorer

Finanční prokletí : jak nás globální finance činí chudšími

London : Vintage, 2019, 365 stran

Potřebujeme finance, ale když finance rostou příliš, stane se z nich prokletí. Londýnské City je největším odlivem našich zdrojů, vysává talenty z každé sféry, odčerpává bohatství a vysává vládní čas. Přesto, abychom byli "konkurenceschopní", bylo nám řečeno, že musíme zavírat oči před praním peněz a uspokojit velký byznys snížením daní. Díky sledování tohoto prokletí v hospodářských dějinách, odkrývá autor, jak jsme se k tomuto bodu dostali. Od přechodu od offshore společností v daňových rájích ke správě

majetku jakožto bizarnímu odvětví finančního průmyslu, vypráví Shaxson příběh o tom, jak finance škrť společnost - a odhaluje, jak se můžeme začít uvolňovat. - Poznámky. - ISBN: 978-1-784-70504-6 (brožováno)

Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny

E-9631

Ministerstvo zahraničních věcí České republiky

25 let členství České republiky v OECD

Praha : Ministerstvo zahraničních věcí ČR, 2020, 35 stran : ilustrace

Česká republika slaví v roce 2020 čtvrtstoletí členství v Organizaci pro hospodářskou spolupráci a rozvoj. U této příležitosti připravilo MZV ve spolupráci s dalšími rezorty brožuru, která shrnuje to nejdůležitější, co se z pohledu ČR v této organizaci událo za posledních 25 let. Brožura obsahuje: předmluvy představitelů české vlády, přehled důležitých milníků členství, společné výstupy jednotlivých rezortů a OECD. - První vydání - ISBN: 978-80-7441-060-2 (brožováno)

Právo

29728

Jakub Harašta, Terezie Smejkalová, Tereza Novotná, Jaromír Šavelka, Radim Polčák, František Kasl, Pavel Loutocký, Jakub Míšek

Citační analýza judikatury

Praha : Wolters Kluwer, 2021, xiv, 256 stran : ilustrace

Publikace představuje studii zaměřenou na práci s dřívějšími soudními rozhodnutími v rozhodovací činnosti tří vrcholných soudů, Nejvyššího soudu, Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu. Autoři si kladou otázky: Proč soudci i v kontinentálním právním systému odkazují na dřívější soudní rozhodnutí a čím je ovlivněna jejich volba? Studie je rozdělena do tří částí, z toho první část je věnována teoretickým a metodologickým základům pro citační analýzu judikatury. Část druhá vysvětluje metody sběru dat, diskusi nejistot s tím spojenou a limity ze zvolených metod a postupů vyplývajících. Poslední část je věnována samotné kvantitativní citační analýze judikatury, ve které jsou zkoumány jednotlivé síťové ukazatele a následně z nich interpretovány a dovozovány závěry o povaze české rozhodovací praxe. Závěrečná kapitola shrnuje zjištění a poznatky a diskutuje některé jejich možné implikace. - Vydání první - ISBN: 978-80-7598-749-5 (brožováno)

29731

Tomáš Grygar, Kateřina Frumarová, Ondřej Horák, Marek Masarik

Vyvlastnění a vyvlastňovací řízení

Praha : Wolters Kluwer, 2020, xxi, 293 stran

Monografie komplexně pojednává o institutu vyvlastnění v českém právu. Pozornost je věnována všem relevantním otázkám tohoto institutu – od jeho teoretického vymezení a právněhistorických aspektů, přes ústavní podmínky vyvlastnění až po platnou a účinnou právní úpravu. Vymezeny jsou tak zákonné podmínky vyvlastnění, otázka náhrady za vyvlastnění, zrušení vyvlastnění či problematika vyvlastnění a práv třetích osob. V samostatné kapitole je dále pojednáno o jednotlivých expropriačních titulech (účelech vyvlastnění) obsažených v řadě zvláštních zákonů (stavební zákon, zák. o památkové péči, vodní zákon, energetický zákon aj.). Následující kapitola přibližuje problematiku vyvlastnění pohledem německé a rakouské právní úpravy. Autoři publikace poukazují na zásadní právně-teoretické i praktické problémy právní úpravy vyvlastnění a vyvlastňovacího řízení a v návaznosti na to předkládají řadu návrhů de lege ferenda. Právní stav legislativy v publikaci je ke dni 1.1.2021. - Vydání první - Seznam judikatury. - ISBN: 978-80-7598-968-0 (brožováno)

Úplné znění zákonů (ÚZ)

29730/1409

Cestovní náhrady. Další náhrady a náležitosti. Odměňování v podnikatelské sféře : redakční uzávěrka 11.1.2021

29730/1414

Daň silniční. Daň z nemovitých věcí : redakční uzávěrka 18.1.2021

29730/1411

Insolvence : redakční uzávěrka 11.1.2021

29730/1420

Rozpočet a financování : redakční uzávěrka 1.2.2021

29730/1416

Sociální pojištění : redakční uzávěrka 25.1.2021

29730/1415

Spotřební daně. Líh. Energetické daně : redakční uzávěrka 18.1.2021

29730/1413

Účetnictví nevydělečných organizací : redakční uzávěrka 18.1.2021

29730/1412

Účetnictví podnikatelů. Audit : redakční uzávěrka k 18.1.2021

29730/1419

Účetnictví veřejného sektoru : redakční uzávěrka 1.2.2021

29730/1421

Zákoník práce : redakční uzávěrka 1.2.2021

29730/1417

Zdravotní pojištění : redakční uzávěrka 25.1.2021

Účetnictví

29726

Libuše Müllerová, Vladimír Králíček

Auditing pro manažery, aneb, jak porozumět ověřování účetní závěrky statutárním auditorem

Praha : Wolters Kluwer, 2020, 223 stran : ilustrace

Smysl, podstata auditu a základní informace. Legislativní proces auditu v ČR. Příprava společnosti na audit (strategie, dokumenty). Auditorské postupy. Nejčastější auditorská zjištění. Příklady omylů uživatelů auditovaných účetních závěrek. Přílohy obsahují vzory písemností. Právní stav publikace je k 31.8.2020. - 4. vydání - ISBN: 978-80-7598-907-9 (brožováno)

29727

Zita Drábková

Riziko účetních chyb a podvodů ve světle kreativního účetnictví : nástroje efektivního řízení a hodnocení rizik v účetnictví

Praha : Wolters Kluwer, 2020, 134 stran : ilustrace

Testování rizika účetních výkazů za účelem snížení informační asymetrie. Podvody uskutečněné prostřednictvím účetnictví (aspekty, účastníci, možnosti odhalení a prevence). Příklady tří celosvětově známých kauz účetních podvodů a jejich podvodná schémata (společnosti WorldCom, Olympus, Siemens). Metodika systému pro boj proti podvodům CFEBT - trojúhelník rizika účetních chyb a podvodů a návazného rozhodovacího procesu uživatelů účetnictví. Tento přístup vychází z hypotézy vztahu mezi účetním výsledkem hospodaření před zdaněním (EBT) a vývojem peněžního toku (Cash Flow) v období pěti let. Vyhodnocení a řízení rizika účetních chyb a podvodů prostřednictvím CFEBT a aplikace systému na případových studiích malých společností ve vybraných oborech podnikání. Schéma podvodných jednání a rozhodovací proces CFEBT. - Vydání první - ISBN: 978-80-7598-312-1 (brožováno)

Ostatní

29732

Peter Pomerantsev ; přeložila Petruška Šustrová

Tohle není propaganda : válka proti realitě

Praha : Dokořán, 2020, 234 stran

Zasvěcený popis využívání propagandy ve věku dezinformace v Rusku i jinde ve světě. Autor P. Pomerantsev dokládá, že se Moskva opět stala propagandistickou velmocí. Čtivě psaná kniha zkoumá, jaká je role politiky i občanů v době, kdy je pravda často zpochybňována. V dezinformační válce se lze setkat s twitterovými revolucionáři, populisty, džihádisty, hlídači pravdy a mnoha dalšími. Cílené reklamy, hackeři, internetoví boti, ISIS, Putin, trollové, Trump – ti všichni, uvádí autor, se snaží otřást vnímáním reality. - 1. vydání v českém jazyce - ISBN: 978-80-7363-999-0 (vázáno)

Odbor Vnější vztahy a komunikace Oddělení Informační podpora a knihovna

Výpůjční doba knihovny

Pondělí a středa:

9:00 - 12:00

13:00 - 16:00

(v červenci a v srpnu do 15:00)

Úterý a pátek:

9:00 - 12:00

13:00 - 15:00

Čtvrtek:

9:00 - 12:00

Z toho pro veřejnost:

Pondělí a středa:

9:00 - 12:00

13:00 - 16:00

(v červenci a v srpnu do 15:00)

tel.:

257042588

e-mail:

knihovna@mfcz.cz

Informace pro veřejnost:

<http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/zakladni-informace>

Intranet:

<http://knihovna.mfcz.cz/oknihovne.php>